# Formulae Sponsionis et Promotionis solennes — pro adipiscendo Doctoratus Juris Utriusque Gradu in Facultate Juridica Universitatis Cracoviensis. —

Spondebis, Te Rectori Universitatis reverentiam obsequiumque ex debito, et quod leges Academicae postulant habiturum et praestiturum.

Spondebis, Te Decanum Facultatis et Singulos Ordinis Tui Collegas omni, quo par est, honore, studio prosequuturum.

Spondebis, Te donec membrum Facultatis eris, omnibus, quae ab eadem rite et in communi statuta sunt, statuenturve, obtemperaturum. —

Spondebis, Te jura et privilegia Universitatis, pro virili semper curaturum et promoturum. —

# Creatio

Quod igitur bonum felix faustumque esse velit Deus Ter Optimus Maximus: Ego Ferdinandus Koisiewicz Utriusque Juris Doctor et Professor publicus Ordinarius, Facultatis Juridicae hoc tempore Decanus, ex potestate Universitati Jagellonicae a Serenissimis olim Regibus collata et ab Augustissimis Protectoribus Reipublicae Cracoviensis confirmatâ, in praemium scientiae, cujus ~~vitae et ex praescripto legis Academicae~~ specimina a Te omnia data sunt, Te Domine Martine Strzelbicki! ex ~~decreto Consultissimae Facultatis Juridicae~~ Doctorem Juris Utriusque dico — Creo — — Creatum clara voce renuntio — facultatem Jura docendi et interpretandi, consulentibusque de jure respondendi, ~~do~~ tribuo —

— simulque in possessionem omnium jurium et privilegiorum quae Augustissimorum munificentia et fovendarum scientiarum amore, huic Universitati concessa sunt, et erunt, constituo. Tuum nunc erit, locum ad quem bonarum artium studio provectus es, iisdem artibus tueri, Reipublicae omnium litterarum Ordinis et Universitatis utilitatem, incrementum, decusque promoveri.

Et quia vetustas sapienti consilio voluit, hos actus celebrari quibusdam ceremoniis, in his itaque, morem a Majoribus traditum amplectar.

Creatum

## Creatum vocando ad Cathedram.

Ornatissime ac Doctissime Domine Martine Strzelbicki Doctor, quo Te Nomine nunc primus saluto, ad Cathedram hanc docentium insignem ~~Te~~ voc[illegible], certumque reddo, te nunc potestatem nancisci, jura exercendi ac fruendi immunitatibus Doctoribus hujus scientiae ab Augustissimis Imperatoribus et Regibus concessis. Ad hunc locum Tua Te virtus et eruditio evexit, hunc ornam ne locus virum, sed vir locum habeat.—

Eodem

## Epomidem humeris affigendo.

Accipe hoc insigne Tui Gradus distinctorium ut eo Condecoratus dignitati jam ex nunc Tibi convenienti, pro honore facultatis ubique debite respondeas. Hoc omnium primus faustofelicique omine humeros Tuos exorno, Deum immortalem efflagito, ut sub onere hoc quod adspectu quidem jucundum est atque splendidum, neutiquam succumbas. —

Biretum

## Biretum imponendo.

Pileum addo doctoralem.—

Priscum libertatis insigne—
quâ ~~sine~~, ~~quid est~~ ipsa nobilitas,
nisi servitium turpius? — fulgeas
et luceas omnibus in defensione
jurium et veritatis.

# Candidatum annulo ornando.

Accipe annulum aureum, quo mediante despondeo Tibi scientiam consultissimam, quam hodie quasi sponsam perpetuam, vitae sociam et inseparabilem comitem, adipisceris, ut fide et scientiis confortatus, stes miles strenuus, salutem Civium et amplificationem doctrinae, nunquam relin~~quendo~~ [cturus], nec unquam a probitate, verecundia et integritate erga clientes et Collegas quibus hodie associaris ~~recedendo~~ [recessurus]. ~~Hanc pronubium Themidos revereri, sanctamque Deam cujus merito jam Sacerdos haberis~~! —

## Porrigendo librum.

Corpus Juris Romani Tibi trado et aperio — Turpe Jurisconsulto, sine lege loqui! Turpe Civi, Doctori, causas oranti, jus in quo versatur, cujus peritiam profitetur, ignorare! Hunc itaque librum, uberrimum juris prudentiae ~~quoque prudentiae, nostrae quoque Cracoviensis~~ fontem perennem, ~~porro, quod huc usque fecisti~~, diligenter evolve, nocturna, diurnaque manu versa. — Rursus claudo hunc librum — Scire leges non hoc est, verba earum tenere, sed vim ~~et~~ potestatem! Non semper legum Codex ad manus est, non semper lex in terminis invenitur, neque sufficiunt nuda frigidaque legum verba; sed interpretanda sunt. Lecta igitur sunt meditanda, et ipsa juris, non tantum Constituti, sed etiam Constituendi principia mente animoque ~~semet~~ tenenda, hinc depromenda et ad usum vitae et civitatis applicanda. —

## Osculum dando.

Osculum pacis, in signum amoris et dilectionis do Tibi, et data dextra atque amplexu fraterno in ordinem Doctorum Publice et solemniter recipio. Tuam amicitiam peto, Tibi meam non nunc primum promitto aut ostendo, sed perpetuam fore spondeo.

# Concludendo.

Et jam, cunctis quae ad solemnem hunc actum pertinent rite peractis, novos hos et insignes honores et meo nomine et Universitatis, quin omnis hujus doctae splendidaeque coronae sincere Tibi gratulor. — Faxit Deus ut haec honorum in Te collatio, ut omnis actus hujus diei, ut universa haec sacrorum Academicorum celebratio, Tibi Tuisque, huic Universitati, huic Urbi, ~~Patriaeque~~ et Litteris, emolumento sit et ornamento. —

Ite promotio est.

# STATUT

## porządku czynności

dla

## WYDZIAŁU PRAWNEGO

## UNIWERSYTETU JAGIELON=

skiego. –



## ALLGEMEINE GESCHAEFTS=

## ordnung für

die juridische Fakultät der

## JAGELLONISCHEN UNI=

## WERSITÄT

(Projekt wypracowany przez A.Z. Helcla)

Gdy czynności urzędowe Wydziału Professorów i Nauczycieli prawa, odnosząc się do zakresu praw i obowiązków jego, ustawami i rozporządzeniami rządowemi przepisanych, oznaczone być muszą bliżej w szczegółowych przepisach porządku postępowania, przeto w myśl § 19go ustawy o Organizacyi władz Uniwersytetu z dn. 27 Września 1849 r. Grono professorów prawa niniejszym Statutem porządkowym przepisy te objąwszy, i zatwierdzenie onegoż od Wysokiego Ministerstwa Oświecenia publicznego otrzymawszy, do wiadomości je każdego, komu o tém wiedzieć należy, jako Ustawę szczególną Wydział prawniczy Uniwersytetu Jagiellońskiego obowiązującą, podaje.

## Artykuł 1.

Szczegóły, do których się bliższe oznaczenie porządku czynności Wydziału prawniczego odnosi, są następujące:

1° Sposób zastósowania się do pewnych w Uniwersytecie Jagiellońskim z dawna istniejących zwyczajów, które się istniejącym przepisom nowszym nie sprzeciwiają.

2° Wybór Dziekana, sprawy jego urzędowania i jego zastępstwo.

3° Posiedzenia obradne Wydziału; prawny na nich wpływ pojedynczych Członków; tudzież utrzymywanie i prowadzenie Aktów urzędowych.

4° Obowiązek czuwania nad naukowością w ogóle i pilnością uczniów.

5° Obmyślanie zastępstwa professorów w razie czasowej przerwy.

6°

der die ämtlichen Handlungen des juridischen Professoren und Lehrer Collegiums, welches hinsichtlich seiner Rechte und Pflichten schon an den allgemeinen Gesetzen und Verordnungen der Staatsregierung ihr Grundgesetz haben, dennoch in mehr speciellen Vorschriften einer Geschäfts-Ordnung näher bestimmt werden müssen, so hat das juridische Professoren-Collegium beschlossen, laut §19 des Gesetzes über die Verfassung der Universitäten vom 27 Sept. 1849, jene Vorschriften in dem vorliegenden Statut zusammenzufassen und nach dessen vom hohen Ministerium des Unterrichts erlangter Bestättigung, dasselbe als ein specielles für die juridische Fakultät der Jagellonischen Universität obligatorisches Gesetz allen jenen, welche es betreffen soll, hiemit zu verkündigen.

## Artikel 1.

Die speciellen Verhältnisse, worauf sich die näheren Bestimmungen der Geschäftsordnung der Fakultät beziehen, sind folgende:

1° die Art der Befolgung gewisser in der Jagellonischen Universität herkömmlich bewahrter alter Gebräuche, die den jetzt obwaltenden Gesetzen in keiner Weise widersprechen.

2° die Wahl des Decans, dessen einzelne Amtsgeschäfte und dessen Vertretung.

3° der Berathungs-modus des juridischen Professoren und des Lehrer-Collegiums; der den einzelnen Mitgliedern eingeräumte Wirkungskreis; die Führung und Bewahrung der Fakultäts-Akten.

4° die Sorge für die Erhaltung der Fakultät auf der Höhe der Wissenschaft, und die Aufsicht über den Fleiß der Zuhörer.

6° Postępowanie w razie zawakowania któréj Katedry.

7° Postępowanie przy habilitacyi prywatnych Docentów.

8° Postępowanie przy promocyi na stopień Doktora Praw Obojga.

9° Wyznaczanie nagród za naukowe wypracowania.

10° Wykonywanie prawa prezentowania na beneficya duchowne.

11° Udzielanie dorady prawniczej na żądanie władzy akademickiéj lub rządowéj;

12° Projektowanie zmian w niniejszym Statucie.

## Tytuł IIgi

### O zastosowaniu się Wydziału Prawa do pewnych dawnych Uniwersytetu zwyczajów.

### Art. 2.

Wydział prawniczy w stósunku do innych zresztą równo uprawnionych Wydziałów Jagiellońskiego Uniwersytetu zachowa dawne swoje w porządku wyprzedzania miejsce, to jest po Wydziale teologicznym a przed medycznym i filozoficznym Wydziałem.

### Art. 3

Mundur właściwy przy urzędowo-solennem przedstawieniu się pojedynczych Professorów przepisany jest osobnem ministeryalném rozporządzeniem z                i uważanym będzie przez każdego za suknię honorową, oznaczającą jego stanowisko jako C. k. Urzędnika Państwa.

Przy uroczystych zaś akademickich obrzędach i przy występowaniach całej Korporacyi Uniwersytetu Professorowie i Nauczyciele Doktorowie Prawa używać będą z dawna zachowanego akademickiego a Doktorom właściwego stroju.

Doktorom Praw Obojga, Professorom i Nauczycielom, wolno jest stroju powyższego używać,

5. die Sorge für die Vertretung der Professoren im Falle einer zeitweiligen Unterbrechung ihrer Vorträge.
6. das Verfahren im Falle der Erledigung einer Lehrkanzel.
7. das Verfahren bei der Habilitation der Privat-Dozenten.
8. das Verfahren bei der Ertheilung der Doctorswürde
9. die Prämien-Ertheilung für wissenschaftliche Preisschriften.
10. die Ausübung des Rechtes der Präsentation zu geistlichen Beneficien.
11. die Ertheilung juristischer Belehrungen und Rathschläge auf Verlangen der akademischen oder anderen Regierungsbehörden.
12. Verfahren bei eventuellen Vorschlägen zu ferneren Beiträgen oder Modificationen der gegenwärtigen Geschäftsordnung.

## I Abschnitt

### Von der Befolgung einiger traditionellen Gebräuche der Universität

#### Art. 2.

Die juridische Fakultät behält im Verhältnisse zu den andern Fakultäten der Jagellonischen Universität unbeschadet ihrer Rechtsgleichheit, ihren herkömmlichen Präcedenzplatz, nämlich den nächsten nach der theologischen vor der medizinischen und philosophischen Fakultät.

#### Art. 3

Die bei einem amtlich-festlichen Auftreten der einzelnen Professoren geziemende Staats-Uniform ist in der besonderen ministeriellen Verordnung vom                     vorgeschrieben, und wird von einem jeden als ein Ehrenkleid betrachtet werden, welches seinen Standpunkt als k. k. Staatsbeamten bezeichnet.

Bei allen akademischen Feierlichkeiten, und bei den festlichen Aufzügen des ganzen Lehrkörpers der Universität, sollen die Professoren und Dozenten der juridischen Fakultät, insofern sie der Doctorswürde theilhaftig sind, die alte in der Universität herkömmliche Doctoren-Tracht gebrauchen. Es bleibt ihnen

i w wykładach ich z katedry.

Strojem w tych razach Wydziałowi prawa właściwym, jest toga czarna z podbiciem szerokiem rękawów i wykładem w około całej togi aksamitnym czarnym, tudzież z pelerynay aksamitną czarną złocistym obwiedzioną sznurkiem. Biret czarny aksamitny czterokątny. Pod togą długa sutanna atłasowa czarna i szarfa na szyi biała, z długo spadającemi szerokiemi końcami.

Dziekana odróżniać będzie złoty na szyi łańcuch i ze złocistego sznurka u krawędzi biretu obwódka.

Art. 4.

W Archiwum Uniwersyteckim Wydziału, jak dawniej będzie utrzymywanem Album Professorów, Docentów i Doktorów, w którem podług daty ich nominacyi, habilitacyi i promocyi starannie zapisywane będą, ku wiecznej pamiątce ich imiona i nazwiska, dzień i miejsce ich urodzenia, najgłówniejsze okoliczności ich publicznego i naukowego życia, wzmianki o ich drukowanych dziełach, pozyskanych nagrodach, zaszczytach etc., a wreszcie ich wyjście z czynnego uczestnictwa w Wydziale.

## Tytuł II.

## O wyborze Dziekana, o sprawach jego urzędowania i o jego zastępstwie.

Art. 5.

Wybór coroczny Dziekana, dla którego stopień Doktora Praw Oboj. jest niezbędnym urzędu warunkiem ma się odbywać według § 6. Ustawy

Organicznej

ihnen anbenommen sich dieser Tracht auch bei
ihren Vorträgen zu bedienen.
§ Die [dieselbe] der juridischen Fakultät eigenthümliche
Tracht ist eine schwarze Toga, mit schwarz samte-
nem Unterfutter und Umschlag; und mit ebenso
einer, mit einer goldenen Randschnur versehenen
Pelerine. Das Unterkleid besteht in einer langen
Soutane aus schwarzem Atlas, einem schwar-
zen sammetenen Gürtel mit herabfallenden
Enden, und in einer weißen Halsschürze. Zur
Kopfbedeckung dient das schwarz sammetene
vierseitige Doctoren-Barett.
§ Der Decan der Fakultät wird durch eine gol-
dene Halskette, und eine goldene Schnurborte
am Doctors-Barete ausgezeichnet.

Art. 4.

Im Universitäts-Archiv der Fakultät, wird
wie sonst, ein Album der Professoren, Dozen-
ten, und Doktoren geführt werden, in welchem
nach dem Datum ihrer Ernennung, Habilitazion
und Promozion, ihre Tauf und Familien-Na-
men, der Tag und Ort ihrer Geburt, die Haupt-
verhältnisse ihrer öffentlichen und wissenschaft-
lichen Laufbahn, ihre gedruckten Werke, alle
sonstige ihnen zu Theil gewordenen Beförderun-
gen und Ehrenbezeichnungen, so wie das Aus-
scheiden aus der aktiven Mitgliedschaft der
Fakultät zum bleibenden Andenken sorgfältig
verzeichnet werden sollen.

## II Abschnitt

## Von der Wahl des Decans, dessen Amts-geschäften und Vertretung.

Art. 5.

Die alljährig wiederkehrende Wahl eines
Decans für welches Amt die Würde eines
Doktors der Rechte unbedingt erforderlich ist
hat laut § 6 des Gesetzes vom 27 September
1849

Organicznej Uniwersytetów zawsze nazajutrz po wyborze Rektora Uniwersytetu, i zapowiedzianem ma być professorom obecnym w miejscu w kurrendzie i karcie zwoławczej przynajmniej na 3 dni uprzednio.

## Art. 6.

Professorowie zwyczajni mają prawo w razie przeszkadzającej im do zejścia się na wybór rzeczywistej i uzasadnionej przeszkody, głos swój na Dziekana pisemnie na posiedzenie przesłać. Podanie takowe własnoręcznie pisanem i opieczętowanem być winno.

## Art. 7

Nowo obrany i potwierdzony przez Ministerstwo Dziekan, niezwłocznie w przytomności jednego umyślnie na to przez Grono Professorów delegowanego członka, obejmuje od Dziekana występującego wszystkie bieżące i do Archiwum ogólnego Uniwersytetu jeszcze nie złożone Akta – i wydaje na to swój rewers, który przy Aktach Wydziału zachowanym będzie.–

Delegowany z Wydziału złoży Gronu raport na pierwszem najbliższem posiedzeniu, o tej czynności odbytej – lub też o przeszkodach, jakie w tej mierze zaszły.

## Art. 8

Prócz czynności, które mu przepisy rządowe ogólne wskazują, należą do Dziekana bliżej następujące jeszcze:

On odbiera Zbiór Dziennika podawczego, wszystkie bądź do niego samego, bądź do całego Wydziału przychodzące rozporządzenia, pisma i prośby.

1849 über die Verfassung der Universitäten jedesmal sogleich am ersten Tage nach geschehener Wahl des Rectors der Universität stattzufinden; und soll den in Krakau anwesenden Professoren wenigstens 3 Tage im voraus (: durch ein Circulare und eine Zusammenberufungs-Karte :) angekündigt werden.

Art. 6.

Wenn ordentliche Professoren wegen eines wirklichen und begründeten Hindernisses der Sitzung nicht beiwohnen können, so sind sie verpflichtet, ihr Votum schriftlich einzusenden; dergleichen Erklärungen müssen aber eigenhändig geschrieben und versiegelt sein.

Art. 7

Der neugewählte und vom Ministerium bestätigte Dekan hat alsogleich im Beisein eines ad hoc vom Professoren-Collegium bestimmten Mitgliedes vom austretenden Dekane alle Currenten und ins allgemeine Archiv der Universität noch nicht eingelangten Aktenstücke in Empfang zu nehmen, und hierüber einen Revers auszustellen, welcher in den Fakultäts-Akten aufbewahrt werden wird.

Über das Resultat dieser Amtshandlung oder die etwa dabei obwaltenden Hindernisse hat der Delegirte in der nächsten Sitzung dem Professoren-Collegium Bericht zu erstatten.

Art. 8

Dem Dekan liegen außer den, durch die allgemeinen Vorschriften bestimmten Amtsgeschäften, insbesondere noch folgende ob:

Er hat aus dem Einreichungs-Bureau alle sowol an ihn selbst, als auch an die

Fakultät

§ Kontroluje Dziennik podawczy, dokładnie re-gestrujący datę i treść wszystkich pism wyż rzeczonych a prowadzony przez jednego z kancellistów Uniwersytetu.
§ Prowadzi protokół swych bieżących, wyłącznie do niego należących czynności, i wszystkich pism od niego samego wychodzących, i według tego o czynnościach swych takowych na każdem posiedzeniu Grona Professorów sprawę zdaje.
§ Przy pomocy Sekretarza Wydziału czuwa nad odpowiedzialnością, nad całością i porządkiem Aktów wydziałowych.
§ Zwołuje ilekroć uważa tego potrzebę, prócz zwyczajnych i nadzwyczajne posiedzenia Grona lub Zgromadzenia Professorów.
§ Na posiedzeniach tych prezyduje, połączając wszelkie prawa i obowiązki które służą zwykle kierownikom porządku obrad kollegialnych, w których się według większości głosów stanowi.
§ Na posiedzeniach przedstawia do obrady wnioski tak swoje własne, jako też przez innych członków przełożone.
§ Przy promocyach Doktorów akt uroczysty odbywa.
§ Redaguje część wykazu prelekcyi odnoszącą się do Wydziału prawniczego, według decyzyi zgromadzenia.
§ W Album Professorów i Doktorów zapisów dopełnia własną ręką.
§ Uchwały Grona lub Zgromadzenia Professorów do skutku doprowadza.
§ W Senacie akademickim sprawy Wydziału prawniczego referuje.
§ Przemawia gdy wypadnie i pisze w imieniu Wydziału całego, jednakże nie inaczej, jak za poprzednią przez Grono Professorów prawa approbacyą, przemowy lub pisma takowego.
§ Przy czynnościach i pismach właściwych swego indywidualnego urzędowania używa dziekańskiej pieczęci.
§ W końcu swego urzędowania Dziekan odczyta

na

Facultät eingelangten Verordnungen, Zuschriften und Gesuche in Empfang zu nehmen.

Er führt die Controlle über das, von einem Universitäts-Canzellisten zu führende Einreichungs-Protokoll, worin der Tag und Inhalt obbenannter Schriften genau einregistrirt werden soll.

Er führt das Protokoll der Currenten ihm ausschließlich obliegenden Geschäfte, sowie auch aller von ihm ausgehenden Erlässe, und erstattet auf Grundlage desselben in jeder Sitzung des Professoren-Collegiums über seine Amtshandlungen Bericht.

Mit Beihülfe des Sekretärs der Facultät und unter eigener Verantwortung hat er über die Integrität der Facultäts-Akten zu wachen.

Der Dekan kann, so oft er es für gut findet, außer den ordentlichen auch außerordentliche Sitzungen des juridischen Professoren oder Lehrer Collegiums zusammenberufen.

In diesen Sitzungen führt er den Vorsitz, mit allen Rechten und Pflichten, welche im allgemeinen dem Leiter eines nach Stimmenmehrheit entscheidenden Collegiums zustehen.

In den Sitzungen legt er sowol seine eigenen Anträge als auch die der andern Mitglieder zur Berathung vor.

Bei den Doktors-Promotionen verrichtet er die feierliche Inauguration.

Er hat nach dem Beschluße des Lehrer-Collegiums den die juridische Facultät betreffenden Theil des Index lectionum zu verfassen.

Er hat das Album der Professoren und Doktoren eigenhändig auszufüllen.

Er vollzieht die Beschlüße des Professoren und Lehrer-Collegiums.

Im akademischen Senat hat er alle die juridische Facultät betreffenden Angelegenheiten vorzutragen.

Er vertritt, wo es nothwendig ist in Wort und Schrift die gesammte juridische Facultät

jedoch

na posiedzeniu Zgromadzenia Nauczycieli Prawa i złoży do Aktów obraz czynności Wydziału odbytych pod jego kierunkiem.

Art. 9

W przypadku nadzwyczajnym, gdyby za Uchwałą Grona lub Zgromadzenia odpowiedzialności z Wydziałem podzielać nie chciał, Dziekan zanim rzecz tę Senatowi akademickiemu według §19 Ustawy Organicznej Uniwersytetów z dnia 27 Wrzes. 1849 r. przełoży, - winien jest wprzód a mianowicie zaraz po zapadnięciu Uchwały, na témże samém posiedzeniu, jeżli jest obecnym, lub na posiedzeniu najbliższém, jeżli przy rzeczonej Uchwale był nieprzytomnym, zamiar swój zreferowania rzeczy do Senatu akademickiego wyraźnie oświadczyć, - a przytem powody do swego wyłączenia się od odpowiedzialności, do protokołu za dyktować. - Wrazie pominięcia takiego niezwłocznego oświadczenia, Dziekan tracąc prawo wyłączenia się późniejszego, podziela solidarnie odpowiedzialność z Wydziałem.

Art. 10

Wrazie choroby, lub innéj ważnie usprawiedliwionéj przeszkody pełnienia swych obowiązków, zastępca Dziekana jest Poddziekan. - Jeżli Dziekaństwo zawakuje przez śmierć, odwołanie lub abdykacyą przyzwoloną przez Ministeryum a zaopinowaną przez Senat akademicki, wtedy wrazie zawakowania onegóż w pierwszym kwartale roku szkolnego, Zgromadzenie Professorów przystąpi do wyboru nowego, wrazie zaś zawakowania późniejszego, Poddziekan pełnić będzie

godność

jedoch nach früher darüber gepflogener Berathung
und Approbation von Seite des juridischen Pro-
fessoren-Collegiums.

Bei den eigentlichen Dekans-Amtshandlungen
und Erlässen bedient er sich eines eigenen De-
kans-Siegels.

Art. 9

Sollte in einem außerordentlichen Falle der De-
kan die Verantwortlichkeit für einen vom Professo-
ren oder Lehrer-Collegium gefaßten Beschluß nicht
auf sich nehmen wollen, so ist er verpflichtet, und
zwar noch ehe er den Gegenstand nach § 19 des
Verfassungsgesetzes der Universitäten vom 27 Sept.
1849 dem akademischen Senate wird vorgelegt
haben, gleich nach gefaßtem Beschluße noch in
derselben Sitzung, wenn er zugegen ist, oder
falls er bei der Beschlußnahme nicht anwesend
sein sollte, in der nächstfolgenden, seine Absicht
den Gegenstand dem akademischen Senate
zur Entscheidung vorlegen zu wollen, ausdrück-
lich bekannt zu geben, und dieselbe sammt den Be-
weggründen seiner Ausschließung in das Proto-
koll aufnehmen zu lassen. Im Falle der Unter-
lassung dieser unverzüglichen Erklärung
verliert der Dekan das Ausschließungsrecht, und
übernimmt mit der Fakultät solidarisch die Ver-
antwortlichkeit.

Art. 10

Ist der Dekan krank, oder sonst aus begrün-
deten Ursachen an der Ausübung seiner Amts-
pflichten verhindert, so wird er vom Pro-Dekan
vertreten.

Wird das Amt eines Dekans durch Tod, Abbe-
rufung oder freiwillige Entsagung, welche aber
vom akademischen Senate begutachtet, und vom
Unterrichts-Ministerium genehmigt werden
muß, erledigt, – so hat das juridische Lehrer-
Collegium, falls dieses Amt im ersten Quartal
des

godność Dziekańską, ze wszystkiemi prawami i obowiązkami do niej przywiązanémi, a stanowisko pierwotne Poddziekana zajmie najstarszy nominacyą rzeczywisty Professor i Doktor prawa.

Art. 11

Prócz wynagrodzeń zwykłych, które Dziekanowi jako takiemu oznacza przepis rządowy, i prócz równej podziałki wpływu z wszelkich taxx przez Grono Professorów pobieranych, - na korzyść jego szczególną przeznaczoną będzie 1/10 część całego wpływu rzeczonego, ile razy się nim Członkowie Grona dzielić będą.

Dochody te namiestnikowi Dziekana należeć się nie mają, wyjąwszy w przypadku gdy jest namiestnikiem stanowczo wakującego Dziekaństwa.

## Tytuł III

### O obradnych posiedzeniach Wydziału, o prawnym na nich wpływie pojedynczych Członków i o prowadzeniu Aktów.

Art. 12

Posiedzenia Grona i Zgromadzenia Professorów zwoływać będzie Dziekan przez osobną dla każdego Członka kartę, obok bieżącej filury poświadczać mającej odebranie przez Członka każdego karty rzeczonej.

§ Bedel lub posługacz Wydziału sam w filurze zamieści wzmiankę o złożeniu karty zwoławczej członkowi właściwemu, lub osobie do domu jego należącej, jeśli członek był nieobecnym, lub filury podpisać nie mógł.

§§ Na karcie zwoławczej, prócz dnia i godziny obrady oznaczonym ma być wyraźnie porządek dzienny przedmiotów ważniejszych, względem których ma być obrada.

§ 3.

das Schuljahres erledigt werden sollte, zu einer neuen Wahl zu schreiten; im Falle einer späteren Erledigung hingegen, wird der Pro-Dekan das Amt und die Würde eines Dekans mit allen dazu gehörigen Rechten übernehmen, und den Prodekansposten wird der, dem Ernennungs-dekrete nach älteste ordentliche Professor und Doktor der Rechte einnehmen.

Art. 11

Für den Dekan wird nebst den gewöhnlichen ihm schon durch die allgemeinen Vorschriften zuerkannten Gebühren, und außer dem Antheile desselben an allen, dem Professoren-Collegium gebührenden Promotions- und Habilitations-Taxen noch der 1/10 Theil dieser besonderen Zuflüsse bestimmt, und zwar in allen Fällen, so oft das Professoren-Collegium dieselben unter sich vertheilen wird. Dem Stellvertreter des Dekans fällt diese Erhöhung der Gebühren nur dann zu, wenn er das Amt des Dekans definitiv, laut Artikel 10 zu verwalten berufen ist.

## III. Abschnitt

### Von den Sitzungen des Professoren- und Lehrer-Collegiums; dem gesetzlichen Wirkungskreise einzelner Mitglieder; und von der Aktenführung.

Art. 12

Die Sitzungen des Professoren- und Lehrer-Collegiums beruft der Dekan mittelst eigener jedem Mitgliede zuzustellender Einladungskarten, deren richtige Einhändigung die Mitglieder des Collegiums in einem besonderen dazu bestimmten Schreibbuche bezeugen.

§ Wenn die Abwesenheit eines Mitgliedes oder sonst ein anderer Umstand die Beisetzung seiner Unterschrift hindert, so hinterläßt der Pedell oder der Diener der Fakultät die Einladungskarte dem Mitgliede des Collegiums oder seinen Hausgenossen, und trägt die Ver-

merkung

§ Odbywać się będą posiedzenia w gmachu Uniwersytetu i sali na to zwykle przeznaczonej.

## Art. 13

To tylko posiedzenie jest ważne, które przez Dziekana Wydziału, lub przez jego Zastępcę legalnie jest zwołanem, i na którem prowadzony jest protokół wszelkich traktowanych przedmiotów.

## Art. 14

Jeśliby który z członków Grona uważał potrzebę naglejszą załatwienia jakiego ważnego przedmiotu na posiedzeniu Grona, wtedy zaniesie urzędownie swe żądanie na piśmie Dziekanowi z wyrażeniem przedmiotu naglącego: a wskutek tego Dziekan Grono niezwłocznie zwołać powinien.

## Art. 15

Przy obradach trzymać będzie pióro członek corocznie do tej funkcyi przy wyborze Dziekana wybierany.

§ Gdyby nikt z grona tego obowiązku na siebie przyjąć nie chciał, – pełnić go będzie z mocy niniejszej Ustawy najmłodszy nominacyą Prywatny Docent lub Zastępca, a w braku onychże najmłodszy w nominacyi Professor.

§ Pisanym i redagowanym będzie protokół zwięźle zawsze jednak z wyrażeniem treści dyskussyi, zdań przeciwnych; z wyrażeniem wszelkich przez kogobądź uczynionych wniosków; wszelkich przez każdego w szczególności wymienionego Professora czynionych na posiedzeniach examinacyjnych zapytań, wszelkich Uchwał. Poczynać się będzie od daty posiedzenia i spisu członków obecnych.

Art. 16.

merkung dieses Umstandes in das besagte Schreiben selbst schriftlich ein.

§ Das Einladungsschreiben bestimmt den Tag, die Stunde der Sitzung und die Tagesordnung der wichtigeren Verhandlungsgegenstände.

§ Die Sitzungen sind in dem Universitätsgebäude in dem dazu bestimmten Saal abzuhalten.

Art. 13

Nur jene Sitzungen sind gültig, welche der Dekan des Professoren-Collegiums, oder sein Stellvertreter einberuft, und deren sämtliche Verhandlungsgegenstände in einem Protokoll aufgenommen wurden.

Art. 14

Wenn ein Mitglied des Professoren-Collegiums die Erledigung irgend eines wichtigen Gegenstandes für unaufschiebbar erachtet, so hat er den Dekan schriftlich wegen Berufung einer Sitzung anzugehen, und den dringenden Gegenstand anzugeben. - Einer solchen Forderung wird der Dekan unverzüglich entsprechen.

Art. 15

Das Protokoll führt bei den Berathungen jenes Mitglied des Professoren-Collegiums, welches dazu alljährig, gleichzeitig mit dem Dekan der Fakultät gewählt wird.

§ Falls kein Mitglied sich dieser Pflicht unterziehen wollte, so wird sie kraft dieses Gesetzes der, der Ernennung nach jüngste Privat-Dozent oder Suplent der Fakultät, in Ermangelung derselben aber der jüngste Professor verrichten.

§ Das kurz und bündig abgefaßte Protokoll hat den Inhalt der Verhandlungen, die geäußerten Meinungsverschiedenheiten, sämmtliche gestellte Anträge, alle von den einzelnen zu benennenden Professoren in den Prüfungs-Sitzungen gestellten Fragen, so wie jeden Beschluß des Collegiums genau anzugeben. Es beginnt mit

dem

## Art. 16

Prezydujący kieruje obradą, wprowadzając przedmioty kolejno według ułożonego przezeń i naprzód obwieszczonego porządku dziennego, dając w regule pierwszeństwo przedmiotom na poprzedniem posiedzeniu w obradzie zawieszonem.

## Art. 17

Rozpocznie się każde posiedzenie:

Od przejrzenia i sprawdzenia filury towarzyszącej kartom zwoławczym członków, dla przekonania się, czy powołanie należycie doręczonem było każdemu. W razie braku wzmianki o doręczeniu wezwania choćby tylko jednemu z członków rzeczywistych Grona lub Zgromadzenia, posiedzenie miejsca mieć nie może, a obrada przy takim uchybieniu odbyta, tém samém jest już nieważną.

Od przeczytania i ewentualnie sprostowania protokołu posiedzenia poprzedniego, tudzież podpisania go przez członków obecnych na niém.

Od zarządania przez Dziekana a złożenia przez właściwego członka usprawiedliwienia się z nieobecności na posiedzeniu poprzedniem, oraz zamieszczenia wzmianki i uwag w téjmierze w protokole nowym.

Od rozpoznania wykazu księgi Dziennika podawczego Wydziału, i protokołu czynności osobistych Dziekana.

Od uznania lub zmodyfikowania kolei przedmiotów porządku dziennego przez Dziekana zaproponowanego.

Następnie przedsięwzięte będą kolejno, wskazane przez Dziekana w porządku dziennym przedmioty.

Wszakże rzeczy pilne, bądź z Dziekana bądź z członka którego wniosku wypływające, - a za takie

przez

dem Datum der Sitzung und dem Verzeichnisse der anwesenden Mitglieder.

Art. 16

Der Vorsitzende leitet die Verhandlungen und trägt die Gegenstände nach der ihm entworfenen und im voraus kundgemachten Tagesordnung vor, indem er regelmäßig diejenigen Gegenstände voran gehen läßt, deren Berathung in der nächst letzten Sitzung sistirt wurde.

Art. 17

Jede Sitzung beginnt:

Mit der Einsichtnahme und Prüfung des in dem Art. 12 erwähnten, die Einladungskarten begleitenden Zustellungs-Buches, um die Gewißheit über die richtige Einberufung zu erlangen. Wenn in Betreff auch nur eines einzigen Mitgliedes des Professoren- oder Lehrer-Collegiums im besagten Buche die Einhändigung der Einladungskarte nicht konstatirt ist, so kann die Sitzung nicht stattfinden. Die trotz dieses Mangels abgehaltene Sitzung ist ungültig.

Mit der Vorlesung, der allenfälligen Berichtigung des über die nächst vorhergegangene Sitzung aufgenommenen Protokolls, und seiner Fertigung seitens der in dieser Sitzung anwesenden Mitglieder.

Mit der von den in der letzten Sitzung abwesenden Mitgliedern zu erklärenden Entschuldigung ihres Ausbleibens, zu welcher sie von dem Dekan aufgefordert werden sollen. Die angeführten Entschuldigungsgründe und das hierüber gefällte Gutachten des Collegiums sind in das neue Protokoll aufzunehmen.

Mit der Einsichtnahme in das Einreichungs-Protokoll des Collegiums, und das Geschäfts-Protokoll des Dekans.

Demnächst werden die vom Dekan in der Tagesordnung bestimmten Gegenstände nach der Reihe vorgenommen.

Dringende

przez większość członków przedewszystkiem, bez dyskussyi uznane, wyprzedzić mogą lub zmienić ułożony porządek dzienny.

Art. 18

Dziekan i Grono Professorów Prawa przestrzegać będzie ile możności, aby na posiedzeniach, których przedmiotem będzie examinacyjna jakabądź czynność przedsiębrana, bądź względem promocyi na stopień Doktora, bądź habilitacyi na Prywatnego Docenta lub konkursu na Professora, inne tej czynności obce przedmioty zatakiwanemi nie były. Gdyby atoli w razach naglejszych od prawidła tego, wyjątek uczynić wypadło, wtedy do czynności examinacyjnej i kwalifikacyjnej osobny, a do reszty przedmiotów osobny znów protokół prowadzonym będzie.

Art. 19

Przy obradach powołuje Dziekan członków naprzód do objawienia kolejno zdań swojch, a następnie do głosowania.
§. Professor najdawniejszy naprzód opiniuje; Professor lub Docent najnowszy pierwszy głosuje.

Art. 20

Komplet Grona Professorów zwyczajny oznaczony jest Ustawą na połowę przynajmniej Professorów rzeczywistych. — Przypadki nadzwyczajnej wagi Statut niniejszy wyraźnie wskazuje, w których komplet większy jest wymaganym.

Art. 21

We wszystkich wypadkach, w których przez Ustawę lub też Statut niniejszy nie jest wymagana większość bezwzględna; gdzie więc prosta większość głosów stanowczą być może, tam przy równości
głosów

dringende, vom Dekan oder von irgend einem Mitgliede beantragte, und als solche ohne alle Debatte durch Stimmenmehrheit anerkannte Gegenstände können jedoch die Umgehung oder Veränderung der Tagesordnung veranlassen.

Art. 18

Der Dekan und das Professoren-Collegium werden soviel als möglich den Grundsatz festhalten, daß während einer mit einem Doktorats-Kandidaten, oder zum Zwecke der Habilitirung eines Privat-Dozenten, wie auch einer zur Besetzung einer erledigten Lehrkanzel im Konkurs Wege abzuhaltenden Prüfungs-Sitzung, nie andere dieser speziellen Verhandlung fremde Gegenstände vorgenommen werden.

Sollte in besonders dringenden Fällen eine Ausnahme von diesem Grundsatze unumgänglich nöthig sein, so ist sowol die Prüfungs-Verhandlung als auch die Verhandlung der übrigen bei derselben Sitzung vorgenommenen Gegenstände, jede einzeln in einem besonderen Protokolle aufzunehmen.

Art. 19

In den Sitzungen ruft der Dekan die Mitglieder der Reihe nach erstlich zur Berathung und dann zur Abstimmung auf.

Das älteste Mitglied eröffnet zuerst seine Meinung; es stimmt aber zuerst der jüngste Professor oder Dozent.

Art. 20

Zu einem gültigen Beschluße erfordert das Gesetz im allgemeinen die Anwesenheit der Hälfte der wirklichen Professoren. Dieses Statut bezeichnet ausdrücklich diejenigen außerordentlichen Fälle, welche zur Gültigkeit des Beschlußes die Anwesenheit einer größeren Anzahl von Mitgliedern erfordern lassen.

Art. 21

In allen denjenigen Fällen, in welchen weder das Gesetz noch diese Geschäftsordnung eine absolute Stimmenmehrheit erfordern, wo also die einfache Stimmenmehrheit zur Beschlußfassung hinreicht, entscheidet bei gleicher Vertheilung der sich entgegengesetzten

Stimmen

głosów przeciwnego zdania, głos Dziekana połów-ny rzecz rozstrzyga.

Art. 22.

Jeśli któremu z członków obecnych na naradzie Uchwała większości zdaje się być w sprzeczności z jego sumieniem, wtedy ma prawo, albo żądać, żeby było w protokole wyrażona wzmianka, iż zdanie jego było odmiennem – albo żeby zdanie i motywa swoje wyłuszczone dokładniej wnieść w osnowę protokołu zaraz lub na posiedzeniu przyszłem. W tém ostatnim przypadku winien atoli pod utratą tego prawa zastrzedz je sobie po zapadnięciu uchwały niezwłocznie.

Art. 23

Prócz przypadku 8^{go} 9^{go} co do Dziekana przewidzianego, członkowie na posiedzeniu nieobecni zobowiązanemi są wszelkiemi Uchwałami członków obecnych. Uważają się za zwolenników zdania większości.

Art. 24

Żaden członek nie ma prawa protestowania przeciw Uchwale Zboru lub Zgromadzenia, wyjąwszy jeśli wykazuje, iż przeciw zdaniu jego zapadła Uchwała jest sprzeczna z Ustawami lub z Statutem niniejszym. – W takim razie protestacya zamieszczona będzie w protokóle tej lub jakiejbądź następnej Sessyi, w której podaną ma być na piśmie. Prócz tego o zaszłej protestacyi uwiadomionym być ma Senat akademicki.

Art. 25

Członek, który ze zdaniem swém pozostał w mniejszości nie może wyłączać się od wotowania w dalszym postępie obrady uzasadnionym na podstawie uchwały większości, z powodu jakoby niekonsekwencyi swojej ze zdaniem poprzedniem, które niezostało przyjętém. – Wstrzymać się od wotowania może członek obecny, tylko w przypadku Artykułem 32 przewidzianym.

Art. 26

Stimmen, das alsdann zweimal zu zählende Votum des Dekans.

Art. 22.

Glaubt ein abweichendes Mitglied durch den Beschluß der Mehrheit sein Gewissen gefährdet, so hat es das Recht entweder einfach seine Erklärung daß es sich in der Minderheit befunden, ausdrücklich im Protokoll bemerken zu lassen, oder aber seine ausdrücklich motivirte Meinung in das Protokoll der gegenwärtigen oder der nächsten Sitzung einzutragen. Soll dieß erst in der nächsten Sitzung geschehen, so muß sich das Mitglied sein Recht dazu beim Verlust desselben, gleich in der ersten Sitzung selbst ausdrücklich vorbehalten.

Art. 23

Ausgenommen den im Artikel 9 in Betreff des Dekans vorhergesehenen Fall sind alle von der Sitzung abwesenden Mitglieder an die in ihrer Abwesenheit gefaßten Beschlüße gebunden. Sie sind als der Mehrheit beistimmend anzusehen.

Art. 24

Kein Mitglied ist befugt Verwahrung einzulegen gegen einen Beschluß des Professoren oder Lehrer Collegiums, außer wenn er dem gefaßten Beschluße einen Widerspruch mit den Bestimmungen der Gesetze, oder dieser Geschäftsordnung vorzuwerfen hat. In einem solchen Falle soll diese Verwahrung in eigenhändiger Zuschrift als Aktenstück dem Protokoll der gegenwärtigen oder irgend einer folgenden Sitzung einverleibt werden. Auch ist der akademische Senat besonders davon in Kenntniß zu setzen.

Art. 25

Ist ein Mitglied mit seiner Meinung in der Minorität geblieben, so steht es ihm nicht zu, sich von der weiteren auf Grundlage des gefaßten Beschlußes etwa stattfindenden Abstimmung zu enthalten, unter Vorschützung eines Widerspruches mit seiner früher geäußerten von der Mehrheit aber nicht angenommenen Meinung. Die Enthaltung von der Abstimmung ist nur in dem Falle des Art. 32 zulässig.

## Art. 26

Po przejściu obrady względem wyrażonych w porządku dziennym przedmiotów, wniosków i kommunikacyi przez Dziekana i przez Referentów przekładanych, każdy członek może żądać głosu w celu przedstawienia swoich nowych wniosków.

„ Każdy też członek może żądać, aby wniosek jego dosłownie w protokóle był zamieszczonym.

## Art. 27

Głosowanie pisemne przez kurrendę, bez zwołania posiedzenia, wtedy tylko może mieć miejsce, jeśli przedmiot jest tak prosty, iż bez dyskussyi między dwoma tylko możnemi przeciwnemi zdaniami członkowie podane zapytanie wprost zatwierdzić lub zaprzeczyć mogą, lub jeśli na posiedzeniu już poprzedniem wotowanie przez kurrendę uchwalonem zostało w przedmiocie już wydyskutowanem.

Jeśli z dopisanych na kurrendzie uwag którego bądź głos stanowczy mającego członka, okaże się jaka wątpliwość lub nowy wniosek, lub potrzeba dyskussyi, - wtedy rzecz na posiedzeniu rzeczywistem załatwioną być winna, równie jak wtedy, gdy który członek koniecznie rzeczywistego w tém przedmiocie posiedzenia zażąda. Wypadek każdego głosowania przez kurrendę winien być przez Dziekana na najbliższem posiedzeniu ogłoszony i w protokóle zamieszczony.

## Art. 28

Jeśli Wydział ma albo jaką opinię przełożyć, albo też obradować w przedmiocie odnoszącym się do specyalnej jakiej naukowej wiadomości, wtedy ten naprzód tym członkom pod rozwagę i zdanie ma być podany, którzy się szczególniej tą gałęzią nauki zajmują.

Podobnież

Art. 26

Nach beendigter Verhandlung über die in der Tagesordnung bemerkten Gegenstände, über die Mittheilungen oder Anträge des Dekans und der Referenten, steht es jedem Mitgliede zu, das Wort zu ergreifen, um neue Anträge zu stellen.

„ Jedes Mitglied kann auch verlangen, daß sein Antrag wörtlich ins Protokoll aufgenommen werde.

Art. 27

Eine schriftliche Abstimmung durch ein Umlaufschreiben ohne Berufung einer Sitzung, ist nur dann zulässig, wenn es sich um einen einfachen und klaren Gegenstand handelt, so daß die Mitglieder ohne Diskussion nur zwischen zwei möglichen einander entgegengesetzten Ansichten zu wählen haben, die gestellte Frage also mit Ja oder nein beantworten können; oder wenn in einer vorhergegangenen Sitzung beschlossen wurde, über einen schon verhandelten Gegenstand schriftlich abzustimmen. – Ergibt sich aber demungeachtet aus den dem Umlaufschreiben beigefügten Bemerkungen eines wirklichen Mitgliedes des Collegiums ein Zweifel, ein neuer Antrag, oder die Nothwendigkeit einer Berathung, oder verlangt ein wirkliches Mitglied ausdrücklich die Berufung einer Sitzung, so ist zur Erledigung des fraglichen Gegenstandes das Collegium zu versammeln.

„ Das Resultat einer jeden schriftlichen Abstimmung hat der Dekan immer in der nächsten Sitzung mitzutheilen, und in das Protokoll aufnehmen zu lassen.

Art. 28

Wenn die Fakultät Gutachten abzugeben oder sonst Sachen zu berathen hat, wobei es auf besondere wissenschaftliche Kenntniß ankommt, so ist die Sache zuerst denjenigen Professoren zur Erwägung und Berathung vorzulegen, in deren besonderes Fach sie einschlägt.

Podobnież polecona będzie pojedynczym najwłaściwszym członkom Grona redakcya uchwalonych przez Wydział pism wszelakich, któreby staranniejszego wypracowania wymagały.

Art. 29

Każdej ważniejszej obrady przedmiot głębszego zastanowienia się, rozpoznawania właściwych aktów wymagający, mianowicie zaś, wszelkie przedstawienie do władz rządowych wyższych podawane, wprzód będzie do zreferowania na piśmie jednemu z członków Grona większością prostą głosów do tego przeznaczonego oddanym zanim pod obradę wspólną Wydziału wziętym zostanie. Referent przy relacyi poda zawsze na dokładnych motywach oparty swój osobisty wniosek.

Art. 30

Jeśli wykonanie Uchwały Wydziału albo się z resztą właściwych czynności Dziekana nie da pogodzić, albo gdy to w ogólności przez Wydział zastosowne uznanem będzie, może Wydział wykonanie Uchwały zlecić jednemu lub kilku swym członkom jako komissarzom z zastrzeżeniem lub bez zastrzeżenia nowego w tem względzie sprawozdania. Nigdy wszelako takie zlecenie nie może przejść z granic prostego tylko wykonania Uchwały.

Art. 31

Gdyby który członek lub Wydział cały znalazł się spowodowanym przeciw Dziekanowi. Tedy na wniosek jednego lub kilku członków zaniesiony przed Rektora Uniwersytetu, Senat akademicki pod prezydencyą Rektora w przedmiocie tym postanowienie weźmie. O kroku tem zawiadomionym będzie Dziekan przez Rektora uprzednio, i obowiązanym będzie odnoszące się do zażalenia akta temuż Rektorowi zakomunikować - podobnie jak pisemne swoje w

przedmiocie

5 Auf diese Art wird auch den dazu geeignetesten Mitgliedern die Redaction jener vom Collegium beschlossenen Zuschriften aufgetragen, welche einer sorgfältigen Bearbeitung bedürfen.

Art. 29

Überhaupt soll jeder wichtigere eine gründliche Erwägung erfordernde Gegenstand, namentlich aber jeder für die höheren Regierungsbehörden bestimmte Vortrag zuvörderst einem besonderen Referenten zugetheilt werden, welchen das Collegium aus seiner Mitte mit einfacher Stimmenmehrheit bestimmt. Derselbe wird dann bei der schriftlich zu verfassenden Relation sowol seinen persönlichen Antrag, als auch dessen Beweggründe auseinandersetzen.

Art. 30

Wenn die Ausführung eines Beschlusses des Professoren-Collegiums sich nicht mit den übrigen Geschäften des Dekans vereinigen läßt, oder dieß sonst zweckmäßig gefunden wird, so kann dasselbe einem oder mehreren Mitgliedern des Collegiums als Commissären, mit oder ohne Vorbehalt des nachmaligen Vortrags übertragen werden. – Jedoch kann ein solcher Auftrag nie die Grenzen einer bloßen Ausführung überschreiten, und gibt der Commission keine [illegible] Stelle [illegible]

Art. 31

Sollte ein Mitglied oder das ganze Professoren Collegium Veranlassung finden, sich über den Dekan zu beschweren, so soll in Folge eines bei dem Rector der Universität von einem oder von mehreren Mitgliedern des Collegiums eingebrachten Gesuchs, der Fall zur Entscheidung des akademischen Senats unter dem Vorsitz des Rectors gebracht werden. Von einem solchen Schritte soll der Dekan vom Rector der Universität sogleich benachrichtigt werden,

przedmiociu zażalenia usprawiedliwienie.

Art. 32

Tak Dziekan jako i każdy członek Wydziału nie będzie miał głosu w obradzie, której przedmiotem będzie jego osobista sprawa lub interess. Będzie mógł być w tym razie nawet wezwanym do wyłączenia się z obrady.

Art. 33.

Dopóki przedmiot obrady nie wnijdzie w wykonanie, dopóty każdy członek Wydziału obowiązanym jest do zachowania tajemnicy w tej mierze. § Co się tyczy zdań osobistych członków Wydziału te nawet po wnijściu przedmiotu w wykonanie, wyjawianemi przez nikogo być nie mogą.

Art. 34

Nikt prócz członków Wydziału i prócz Rektora Uniwersytetu, któremu na posiedzeniach każdego Wydziału assystować wolno, obecnym być nie może przy obradach, tak Grona Professorów jako też Zgromadzenia Professorów i Nauczycieli prawa.

Art. 33.

Prócz katalogów uczniów, prócz wspomnionego w Art. 47m Album, prócz księgi protokółu czynności osobistych Dziekana i prócz księgi Dziennika podawczego w Art. 8 i 17 wspomnionych prowadzone będą nadto w Wydziale następujące księgi:

a. Księga protokółu ogólnego posiedzeń bądź Grona Professorów mniejszego - bądź Zgromadzenia większego.

b. Księga protokołu czynności wszelkich przy promocyi Doktorów, habilitacyi prywatnych Docentów i konkursu Professorów.

c. Księga Uchwał porządkowych Grona lub Zgromadzenia.

d. Skorowidz chronologiczny Reskryptów Wysokiego Ministerstwa do Wydziału i Uniwersytetu

Jagiellońs

und ist seiner Seits verpflichtet, sowol alle zur Sache gehörigen Aktenstücke herauszugeben, als auch seine schriftliche oder persönliche entsprechende Entschuldigung sofort dem akademischen Senate einzureichen.

Art. 32

Sowol der Dekan, als auch jedes andere Mitglied hat sich der Abstimmung zu enthalten, wenn der Verhandlungs Gegenstand sein persönliches Interesse betrifft. In einem solchen Falle kann er sogar aufgefordert werden, an der Sitzung keinen Theil zu nehmen.

Art. 33

Vor der Ausführung eines Beschlusses sind alle Mitglieder zur Verschwiegenheit über die Verhandlungen des Collegiums verpflichtet.
" Die bei der Berathung geäußerten Ansichten einzelner Mitglieder sollen auch nach Ausführung des Beschlusses nicht veröffentlicht werden.

Art. 34

Außer den eigentlichen Mitgliedern der Fakultät, und außer dem Rector der Universität darf bei den Berathungen des juridischen Professoren oder Lehrer-Collegiums Niemand anwesend sein.

Art. 35

Außer den Verzeichnissen der Studierenden, und außer dem in den Art. 4, 6 und 17 erwähnten Album, dem Geschäftsprotokolle des Dekans, und dem allgemeinen Einreichungsprotokolle der Fakultät, wird das Professoren-Collegium noch folgende Geschäftsbücher führen:

a. Ein allgemeines Protokollbuch der Sitzungen sowol des Professoren- als auch des Lehrer-Collegiums
b. Ein besonderes Protokollbuch zur Aufnahme sämtlicher Verhandlungen bei Doctors Promotionen bei Habilitirung der Privat-Dozenten und beim Konkurs der Professoren.
c. Ein Buch der Normal-Beschlüsse des Professoren oder Lehrer-Collegiums.
d. Ein chronologisches Repertorium aller an die

Jagellonische

Jagiellońskiego wprost odnoszących się
e. Skorowidz Ustaw i Rozporządzeń rządowych i ministeryalnych ogólnych, - do zachowania władzom akademickim i Professorom poruczonych a na drodze urzędowej publikowanych.
f. Skorowidz reskryptów i pism wszelkich od władz innych rządowych lub akademickich do Wydziału wystosowanych.
g. Skorowidz czyli expedycyjny protokół wszelkich od Wydziału prawa wychodzących podań, raportów, korrespondencyi, i. t. p.
h. Księga wpływów i wydatków kassy funduszów Wydziałowych szczególnych.

## Art. 36

Do expedyowania swych Uchwał i pism wszelkich, do czynienia kopij, prowadzenia Dziennika podań, ksiąg i Skorowidzów, list i katalogów ma Wydział prawo używać wyłącznie jednego z kancellistów Kancellaryi Uniwersyteckiej. Do czynności właściwych ma takież prawo używać bedelów Uniwersytetu.

§ W ogólnem Uniwersytetu Archiwum, w osobnych zamknięciach będą porządkowane, regestrowane i przechowywane, akta Wydziału prawniczego pod kluczem i odpowiedzialnością generalnego Archiwisty, a pod kontrolą bezpośrednią Dziekana.

§ Akta bieżących spraw Wydziału przechowywane będą w gmachu Uniwersytetu tam, gdzie się posiedzenia Grona Professorów odbywają, pod kluczem Dziekana lub Sekretarza Wydziału. - Przegląd i wypisywanie aktów tych Wydziałowych na miejscu, każdemu członkowi Grona Professorów prawa jest dozwolonem.

## Art. 37

Wszystkie protokóły obrad podpisane być mają przez Dziekana i wszystkich Professorów obecnych na obradzie w tem przedmiocie mianej. -

Po takim

Jagellonischen Universität, oder an die Facultät vom hohen Ministerium herabgelangten Erlässe.

e. Ein Repertorium sämmtlicher an das Professoren und Lehrer-Collegium von andern Landes oder akademischen Behörden gerichteter Erlässe und Correspondenzen.

f. Ein Repertorium sämmtlicher allgemeiner den akademischen Behörden und Professoren zur Befolgung im amtlichen Wege mitgetheilter Gesetze und Verordnungen.

g. Ein Repertorium aller von dem rechts und staatswissenschaftlichen Professoren und Lehrer-Collegium ausgegangenen Eingaben, Berichte, Correspondenzen u. d. g.

h. Einen Ausweis der Einkünfte und Ausgaben der dem Professoren und Lehrer-Collegium eigenthümlichen Fonds.

Art. 36

Das Collegium ist berechtigt einen von den Universitäts-Kanzellisten ausschließend zur Expedition seiner Beschlüsse und Schriften aller Art, zur Evidenzhaltung des Einreichungs-Protokolls, sämmtlicher Geschäftsbücher, Cataloge und Repertorien und zur Besorgung von Abschriften zu gebrauchen. Auch ist das Collegium befugt zur Verrichtung geeigneter Dienstleistungen über die Universitäts Pedelle zu verfügen.

§. Die Akten des Collegiums werden in dem allgemeinen Universitäts-Archive in besondern Fächern geordnet, registrirt, unter Verschluß und Verantwortlichkeit des allgemeinen Archivars und unter unmittelbarer Controlle des Dekans aufbewahrt.

§. Die Akten der currenten Geschäfte sind in dem gewöhnlichen Sitzungs-Lokale des Professoren-Collegiums unter Verschluß des Dekans oder des Notärs aufzubewahren. Jedem Mitgliede des Professoren Collegiums steht die Einsichtnahme und Abschrift dieser Akten an Ort und Stelle frei.

Art. 37

Alle Sitzungs-Protokolle sind mit der Namensunterschrift des Dekans und sämmtlicher bei der Sitzung anwesender Mitglieder zu versehen. Erst nach der Beisetzung dieser Unterschriften sind die Protokolle als geschlossen anzusehen.

Po takim dopiéro podpisie rzeczone protokoły uważane są za dokonane.

§ Wszelkie wskutek obrad i uchwał od Wydziału do władz innych wychodzące pisma, równie jak dyplomy mogą być tylko przez Dziekana podpisane, a przez Sekretarza Wydziału kontrasygnowane, którzy obadwaj za wierność expedycyi i jéj stosowność do uchwały są odpowiedzialnymi. W przedmiotach ważniejszych, pod szczególny referat podanych, wynikające stąd bądź rezolucyi, bądź pisma do Władz, prócz tego jeszcze przez Referenta kontrasygnowane będą.

Art. 38

Pisma od Wydziału wychodzące według tego jak od samego tylko Grona, albo téż od całego Zgromadzenia Professorów i Nauczycieli prawa wychodzą, będą miały przełożoną arengę bądź „Grona Professorów prawa" bądź „Zgromadzenia Professorów i Nauczycieli prawa". – Będą pieczętowane pieczęcią większą Wydziału, któréj kustoszem będzie zawsze Sekretarz Wydziału.

Art. 39.

Zasiadać będą członkowie uczący Wydziału prawa na posiedzeniach swojch, według porządku ich osobistego starszeństwa. Porządek ten jest w następującej stopniów kolei:

1.° Doktorów praw obojga i Professorów rzeczywistych Uniwersytetu.

2.° stopień Doktorów praw obojga i Professorów nadzwyczajnych Uniwersytetu.

3.° stopień Doktorów praw obojga i prywatnych docentów habilitowanych, czyto nauczają jako wyznaczeni zastępcy Professorów, czy téż w własném swem stanowisku.

4.° stopień Doktorów prawa i zastępców Professorów, lecz nie habilitowanych w Uniwersytecie.

W każdém z tych czterech stopni członków Wydziału pierwszeństwo pojedynczych do jednej kategoryi należących osób będzie zawisłe od starszeństwa ich nominacyi habilitacyi lub promocyi.

5. Sämmtliche zu Folge der Berathungen und Beschlüsse des Collegiums ausgefertigte Schriften und Diplome bedürfen nur der Unterschrift des Dekans und der Gegenzeichnung des Sekretärs, denen auch die Verantwortlichkeit für die Richtigkeit der Expedition und ihre Übereinstimmung mit dem gefaßten Beschlusse obliegt. Bei wichtigen, besonderen Referenten zugetheilten Erledigungen hat der Expedition des gefaßten Beschlusses, oder den an die Regierungsbehörden ergehenden Zuschriften; nebst dem noch der betreffende Referent seine Fertigung beizusetzen.

Art. 38

Die amtlichen Schriften beider Collegien sind mit der Überschrift: „Vom juridischen Professoren-Collegium" oder „Von dem juridischen Professoren- und Lehrer-Collegium der Jagellonischen Universität" und mit dem großen der Aufbewahrung des jeweiligen Sekretärs anzuvertrauenden Siegels des Collegiums zu versehen.

Art. 39

Die Sitzordnung der lehrenden Mitglieder richtet sich nach ihrem persönlichen Range. Die Rangordnung hat folgende Abstufungen:

1. Den ersten Rang haben die Doktoren beider Rechte und ordentliche Professoren.
2. Den zweiten Rang, die Doktoren beider Rechte und außerordentliche Professoren
3. Den dritten, die Doktoren beider Rechte, und habilitirte Privat-Dozenten; mögen sie als solche oder als Stellvertreter der Professoren lehren.
4. Den vierten Rang haben die Doktoren beider Rechte und supplirende Professoren, die aber nicht habilitirt sind.

Unter den Mitgliedern einer jeden, dieser vier Rangstufen, wird den Vortritt der einzelnen sein Dienstalter, und zwar nach dem Datum, seiner Ernennungs-, Habilitations- oder Promotions-Urkunde bestimmen.

# Tytuł IV

## O czuwaniu Grona Professorów prawa nad naukowością jego zakresu i pilnością uczniów.

### Art. 40

Odpowiedzialność Wydziału prawa za zupełność Wykładów w szczególnych naukach umiejętności prawa sciąga się do tego, aby każdy uczeń prawa w nieprzerwanem ciągu lat czterech które nauce prawa poswięcić winien, miał możność na każdy przedmiot główny w Uniwersytecie Jagiellonskim przynajmniej dwa razy uczęszczać. Wydział w téj mierze będzie miał uwagę na wykłady Professorów zwyczajnych i nadzwyczajnych tylko, nie zaś na wykłady prywatnych docentów.

### Art. 41

Za przedmioty główne uważane będą w Wydziale prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego

A. Wykłady filozoficzno-ogólne:

1° Encyklopedyja, Metodologia i historia litteratury prawa
2° Filosofia prawa prywatnego
3° Obszerniejszy system filozoficzny prawa publicznego i prawa narodów.
4° Teorya prawa karnego ogólna
5. Nauka administracyi i ekonomii polityczněj wraz ze Statystyką ogólną

B. Wykłady historyczno-krytyczne:

6. Prawo rzymskie w wykładach osobnych tak historyi prawa rzymskiego i instytucyi, jako też systemu obszerniejszego prawa cywilnego rzymskiego Pandektami zwanego.
7° Prawo kościelne.
8° Prawo dawne polskie i jego historya.

C. Wykłady praktyczno-krytyczne:

9° Prawo prywatne austryackie obowiązujące
10° Prawo prywatne francuzkie w Królestwie Polskiem obowiązujące.
11° Prawo karne austryackie.

## IV Abschnitt.

### Ueber die Handhabung der Vorschriften zur Erhaltung der Fakultät auf der Höhe der Wissenschaft, sowie zur Förderung des Fleisses der Studierenden.

Art. 40.

Die Unerlässlichkeit der juridischen Fakultät in Betreff der Vollständigkeit des Unterrichtes in ihrem Gebiethe geht dahin, dass jeder Hörer der Rechte, während des Quadrienniums, welches er ununterbrochen dem Rechtsstudium widmet Gelegenheit haben, ~~muss~~ die Vorlesungen über alle Haupt-disziplinen ~~Fakultäts Vorlesungen~~ wenigstens ~~zu~~ zweimal in der Jagellonischen Universität zu hören.
Die Fakultät wird in dieser Hinsicht bloss die Vorträge der ordentlichen und ausserordentlichen Professoren, nicht aber die der Privat-Dozenten in Anschlag bringen.

Art. 41.

Die Fakultät betrachtet als Hauptgegenstände des juridischen Studiums:

A. die allgemein philosophischen Vorlesungen über:

1. Enzyklopädie, Methodologie und Litteratur des Rechts.
2. Philosophie des Privatrechts,
3. Ein vollständiges philosophisches System des öffentlichen und des Völkerrechts.
4. die allgemeine Theorie des Strafrechts
5. Staatsverwaltung, politische Oekonomie und allgemeine Statistik;

B. die historisch-kritischen Vorlesungen über:

6. das römische Recht in gesonderten Vorlesungen:
   a. über römische Rechtsgeschichte und Institutionen
   b. über ein ausführliches System des römischen Civilrechts, oder den sogenannten Pandecten-Cursus.
7. das Kirchenrecht
8. Polnische Rechtsgeschichte und das altpolnische Privatrecht.

C.

12° Prawo postępowania cywilnego austryackie
13° Prawo postępowania karnego austryackie
14° Prawo postępowania cywilnego francuzkie
15° Prawo administracyjne i finansowe austryackie obowiązujące, z połączeniem Statystyki specialnej Monarchii austryackiej
16° Prawo handlowe i wexlowe austryackie
17° Prawo handlowe i wexlowe francuzkie.

## Art. 42

Odpowiedzialność Wydziału za dokładność i metodyczność podawanych przez Wydział pojedynczych nauk sciąga się do tego, aby każdy uczeń prawa, mógł poczynać naukę swoją od przedmiotów propedeutycznych, a teoryą ogólną prawa prywatnego i publicznego rozwijających; następnie mógł przejść do przedmiotów historycznej dziedziny prawa, i prawa kanonicznego, a z kolei dopiero dalszej do wszelkich praw obowiązujących wykładów; a więc tą główną koleją, którą przedmioty naukowe w Artykule poprzedzającym są po sobie wyliczone.

## Art. 43

Na 15 dni przynajmniej przed feryami każdego półrocza zwołanemi być mają przez Dziekana wszyscy zwyczajni i nadzwyczajni Professorowie tudzież docenci na posiedzenie, którego szczególnym przedmiotem będzie rozkład przedmiotów i godzin wykładowych, mający być zachowanym w półroczu następnem.

§: Przy rozkładzie tym będzie wzgląd miany szczególniej na to, aby żaden z głównych przedmiotów nie był pominiętym; aby ile możności przedmioty główne przez Professorów zwyczajnych lub nadzwyczajnych wykładanemi były; i aby nie zachodziła co do godzin kollizya między temi wykładami, które według kolei wyż w arty. 41 podanej, najdogodniej

łączno

C. die praktisch-kritischen Vorlesungen über:

9. das geltende österreichische Privatrecht
10. das geltende französische und polnische Privatrecht
11. das geltende österreichische Strafrecht
12. das geltende österreichische Civil-Verfahren
13. das geltende französische Civil-Verfahren
14. das geltende österreichische Criminal-Verfahren
15. das geltende österreichische Verwaltungs- und Finanzrecht, mit Inbegriff der speziellen Statistik der österreichischen Monarchie.
16. das geltende österreichische Handels- und Wechselrecht
17. das geltende französische Handels- und Wechselrecht.

## Art. 42

Die Verantwortlichkeit der Fakultät in Betreff der Gründlichkeit und Methodik der speziellen von der Fakultät angekündigten Vorlesungen geht dahin, es jedem Hörer der Rechte möglich zu machen, seine Studien mit Vorlesungen über propädeutische und die allgemeinen Theorien des öffentlichen und des Privatrechts entwickelnden Disziplinen beginnen zu können, um dann den historisch-kritischen, und endlich den praktisch-kritischen, und zwar in der im vorigen Artikel gedachten Ordnung zugeführt zu werden.

## Art. 43.

Wenigstens 13 Tage vor Beginn der Ferien jeden Semesters müssen vom Dekan alle ordentlichen und außerordentlichen Professoren und auch die Privat-Dozenten zu einer Sitzung berufen werden, um in derselben die Plane der im bevorstehenden Semester zu haltenden Vorlesungen speziell zu berathen.

Besonders wird darauf Rücksicht genommen werden, daß keine Vorlesung über wesentliche Sachgegenstände übergangen werde; daß wo möglich die oben gedachten Gegenstände von den ordentlichen und außerordentlichen Professoren vorgetragen werden; und daß in Betreff der Collegienstunden bei jenen Disziplinen, welche nach dem im Art. 42

beobachteten

łącznie przez uczniów uczęszczanemi być mogą.

§ Takowy półroczny wykaz prelekcyj, po zredagowaniu go przez Dziekana niezwłocznie ma być Rektorowi Uniwersytetu doręczonym, aby jeszcze przed rozpoczęciem nowego kursu nauk mógł być publikowanym.

Art. 44

Na posiedzeniu, którego przedmiotem ma być wyż rzeczony rozkład nauk i godzin, wszyscy członkowie Wydziału t. j. tak Professorowie jako i docenci mają być obecnymi.

§ Komplet do posiedzenia tego niezbędny jest 3/4 części wszystkich członków uczących Wydziału.

§ Wydział stanowiąc rozkład co do przedmiotu i godziny wykładowej Professora tego, który właśnie jest nieobecnym, winien mieć na względzie głównie dawniejsze co do tego zachowanie, i dawniej zwyczajną godzinę.

Art. 45

Przyjętego na rzeczonem posiedzeniu planu wykładów i godzin, po ogłoszeniu wykazu ani żaden pojedynczy Professor lub Docent, ani nawet cały Wydział odmienić już nie może, lecz wiernie do niego zastosować się winien.

Art. 46

Staranność Wydziału prawa o pewną ogólną harmonię wszystkich wykładanych pojedynczych nauk prawniczych, aby składały jawniej systematyczny organizm nauki, zależeć będzie jedynie na tem, iżby każdy woszczególności Professor mógł wiedzieć należycie, według jakich zasad i systemu wszelki osobny przez innych wykładany przedmiot jest nauczanym. W tym celu przy okoliczności każdego przypadającego co półrocze układu przedmiotów i godzin, każdy Professor i Docent przełoży krótki zarys swego każ-

dego

beobachteten Grundsätze von beiden gleichzeitig vorgenommen werden können, keine Collision eintrete.

§ Der auf diese Weise berathene und von den redigirte Lectionsplan muß sofort dem Rector behufs der Veröffentlichung desselben (Drucklegung) vor dem neuen Curse vorgelegt werden.

Art. 44

Der Sitzung deren Berathungsgegenstand oben gedachter Lectionsplan bilden soll, müssen alle Facultätsmitglieder, nämlich Professoren als auch alle Privat-Dozenten beiwohnen.

§ Zur Beschlußfähigkeit der Sitzung ist die Anwesenheit von drei Viertheile der gesammten Facultätsmitglieder erforderlich.

§ Die Facultät soll bei Bestimmung des Gegenstandes und der Lectionsstunde für ein jedes Mitglied hauptsächlich den bisherigen Gebrauch und die [illegible] der für bestimmt gewesenen Stunde berücksichtigen.

Art. 45

Den beschlossenen sowol den Gegenstand als auch die Zeit dafür bestimmenden Lectionsplan kann nach Veröffentlichung desselben weder ein einzelnes Mitglied, noch auch die gesammte Facultät abändern, sondern jedes Mitglied ist verpflichtet, sich streng daran zu halten.

Art. 46

Das Streben der juridischen Facultät, alle Vorlesungen über juridische Disziplinen in eine gewisse allgemeine Wechselbeziehung zu setzen, und dadurch einen wissenschaftlichen Organismus im Unterricht zu erzielen, wird darin bestehen, daß es einem jeden einzelnen Professor bekannt sein möge, nach welchen Grundsätzen und nach welchem Systeme jeder spezielle von den andern Facultätsmitgliedern dozirte Gegenstand vorgetragen wird. Zu diesem Behufe wird jeder Professor und Dozent, bei der im jeden Semester

stattfindenden

dego wykładu, wskazując oraz jego własny lub przyjęty przezeń od autora jakiego systemu. Rozumie się samo z siebie, że przy ponawianiu dalszém tego przedmiotu podług tych samych zasad i systemu, odwołanie się do dawniejszego objawienia onegoż jest dostatecznem.

Art. 47

Zawiadomienie Grona Professorów o zasadach i systemie każdego wykładu, nie pociąga za sobą dla Professorów zwyczajnych i nadzwyczajnych żadnej zawisłości od zdania innych członków Wydziału.

Art. 48

Co się zaś tyczy prywatnych docentów, których wykłady już według Ustawy rządowej podlegają ściślejszej kontroli, nadzór Wydziału odnosić się będzie głównie tylko do tego:

a. iż prywatny docent ma Gronu Professorów złożyć dokładny program każdego, płatnie lub bezpłatnie wykładanego przezeń przedmiotu, ze wskazówką źródeł i litteratury, z których osnowę swą naukową czerpie.

b. iż sposób jego wykładu ma być odpowiednim wyższym umiejętnym celom, nie zaś celom prostej umysłowej rozrywki, płonnego popisywania się z krasomówstwem, lub też chwilowej agitacyi politycznej w duchu jakiegobądź stronnictwa.

c. iż do rozpoczęcia wykładu swego upoważnionym jest prywatny docent dopiero wtedy, gdy otrzyma od Wydziału piśmienne oświadczenie, iż podany przezeń program dostatecznie wyjaśnił Wydziałowi umiejętne stanowisko jego wykładu.

d. iż w razie odstąpienia od rzeczonej pod b. maxymy, prywatny docent może być przez Grono Professorów, upomnianym, naganionym, a nawet przy zawiadomieniu w tem razie Ministeryum Oświecenia, w skutek uchwały większością bezwzględną głosów zapadłej w prawie nauczania akademickiego zawieszonym.

c.

stattfindenden Entwerfung des Lectionsplanes einen kurzen Grundriss der zu haltenden Vorlesung, aus dem sein eigenes oder ein entlehntes System ersichtlich ist, der Facultät vorzulegen verpflichtet sein. Dass bei einer jedesmaligen Wiederholung der Vorlesung über denselben Gegenstand nach den einmal erklärten Grundsätzen, eine Berufung auf die frühere desfallsige Angabe genüge, ist von selbst einleuchtend.

Art. 47

Die dem Professoren-Collegium nöthige Kenntniss der Grundsätze und des Systems eines jeden Vortrages bewirkt für die ordentlichen und außerordentlichen Professoren keine Abhängigkeit von der Ansicht der übrigen Facultätsmitglieder.

Art. 48

Was die Privat-Docenten betrifft, deren Vorlesungen schon der Regierungsverordnung gemäss einer genaueren Controlle des Professoren-Collegium unterliegen, wird dasselbe seine Aufsicht darüber folgendermaßen bewirken:

a. Jeder Privat-Docent wird gehalten sein, dem Professoren-Collegium ein ausführliches Program jeder von ihm zu haltenden privaten und öffentlichen Vorlesung mit Hinweisung auf den wissenschaftlichen Apparat, nach welchem er seine Vorlesung zu bearbeiten gedenkt, vorzulegen.

b. Man verlangt von ihm einen den höheren wissenschaftlichen Zwecken entsprechenden Vortrag, keineswegs aber einen leeren geistigen Zeitvertreib, materielle Erregungen, oder eine parteisüchtige politische Agitation.

c. Der Privat-Docent darf erst dann seine Vorlesung beginnen, wenn er vom Professoren-Collegio die schriftliche Erklärung erhalten hat, dass ihm auf Grund des eingereichten Programms sein wissenschaftlicher Raum zunächst zu genügen scheint.

d. Im Falle, dass der Privat-Docent von dem sub b. geäusserten Grundsatze abweicht, kann derselbe vom Professoren-Collegio schriftlich ermahnt, gerügt, und sogar, kraft eines durch eine absolute Stimmen-

mehrheit

c. iż, jeżeli prywatny docent, przez cztery półrocza nie przedsięwziął wykładu, do którego upoważnionym został przez Wydział, tedy w piątym półroczu na nowo program położyć i o upoważnienie starać się winien.

§ Zresztą Wydział prawny nawet co do prywatnych docentów tej zasady ściśle przestrzegać będzie, iż umiejętna samodzielność Nauczycieli akademickich żadną urzędową powagą krępowaną być nie powinna.

## Art. 49

Wydział prawny według uświęconej zasady swobody naukowej żadnemu Professorowi nie odmówi prawa wykładania oprócz właściwego jego katedry przedmiotu, jakiegobądź innego do umiejętności prawa należącego, choćby przedmiot ów był do właściwej innego professora katedry przywiązanym.

§ W tym tylko razie, gdyby Professor chciał wykładać bezpłatnie ten sam przedmiot, który przez innego płatnie jest nauczanym, Wydział prawa w myśl § 7 i 8 Ustawy o czesnem akademickiem rzecz pod rozstrzygnienie Ministeryum Oświecenia z opinią swoją odeśle.

## Art. 50

Dla utrzymania Grona Professorów w ciągłej wiadomości o postępowaniu wszystkich naukowych wykładów i o pilności Słuchaczów której przestrzeganie poruczonem mu jest wspólnie z Dziekanem, tudzież dla postawienia Dziekana Wydziału w możności dopełnienia sumiennego powołania swego, które nań Ustawa organiczna Władz Uniwersytetów, a wszcze-

gólności

mehrheit gefaßten Beschlusses, wobei jedoch im letztgedachten Falle das Unterricht-Ministerium davon in Kenntniß gesetzt werden muß) in seiner akademischen Lehrbefähigung suspendirt werden.

c. Wenn der Privat-Dozent vier Semester hindurch nach erhaltener Genehmigung von Seite der Fakultät der Ankündigung einer Vorlesung nicht nachgekommen ist, so muß er im fünften Semester von neuem sein Program vorlegen, und dessen Genehmigung nachsuchen.

§ Sonst wird die Fakultät den Grundsatz, daß die wissenschaftliche Selbständigkeit der akademischen Lehrer von jeglicher offiziellen Autorität unabhängig sein müsse, auch in Betreff der Privatdozenten festhalten.

## Art. 49

Dem gesetzlichen Prinzipe der Lehrfreiheit gemäß wird die Fakultät keinen Professor hindern, außer dem für seine Lehrkanzel bestimmten Gegenstand irgend einen andern, den juridischen Disziplinen angehörigen vorzutragen, wenn derselbe auch einer andern von einem Professor besetzten Katheder zugehören sollte.

§ Nur wenn ein Professor unentgeldlich über denselben Gegenstand, welcher von einem zweiten privatim vorgetragen wird, Vorlesungen halten will, wird das Professoren-Collegium gemäß dem Art. 7 und 8 des Statuts über die Collegiengelder, den Fall unter Beifügung seiner Ansicht, der Entscheidung des hohen Unterrichts-Ministeriums anheimstellen.

## Art. 50

Um das Professoren-Collegium in fortlaufender Kenntniß des Fortganges aller wissenschaftlichen Vorträge, und in Betreff des Fleißes der Studierenden, dessen Beaufsichtigung ihm und dem Dekane anvertraut ist, zu erhalten, und um dem Dekane eine gewissenhafte [illegible] Pflichterfüllung zu ermöglichen, die ihm das organische Statut betreffend die Universitätsbehörden und besonders die-

gólności § 19 onejże wykładu, odbywać się będą regularne co miesiąc przez Dziekana zwoływane posiedzenia całego Zgromadzenia Professorów i docentów, na których każdy Professor i Docent poda do protokołu ustne sprawozdanie wyłuszczające, jakie spostrzegł wogóle w ciągu miesiąca frekwentacyjną pilność swych słuchaczów, i których w szczególności słuchaczów poleca uwadze Wydziału ze względu na ich znakomitszą opieszałość.

Art. 51

Takie miesięczne sprawozdania o pilności lub opieszałości słuchaczy będą podstawą do napomnień i przygan, które Dziekan wskazanym słuchaczom opieszalszym w imieniu Wydziału uczyni; lub nawet do kary wydalenia trwających mimo przygany w opieszałości swej słuchaczów, a to w ślad § 53 ustawy o naukach wydziałowych, tudzież § 4 i 13 rozporządzenia ministeryalnego, o karności akademickiej.

§ Będą one również podstawą obrady wspólnej Zgromadzenia Professorów i docentów względem udzielenia świadectw uczęszczania, które w ślad § 55 ustawy o naukach wydziałowych przed zamknięciem kursu półrocznego w tém celu umyślnie ma być przedsięwzięta.

## Tytuł V
## O Zastępstwie Professorów

Art. 52

Gdy konsekwencya zasad i metody każdej szczególnej nauki prawa przedmiotem osobnego wykładu będącej, jak z jednej strony jest konieczna, tak z drugiej zależy od pierwotnego stanowiska ogólnego, z jakiego każdy uczony Nauczyciel według osobistego swego sądu wychodzi; gdy każdy uczący według uświęconej dziś zasady wolności naukowej własne swoje pojęcia i według własnej metody niezawisle rozwija, a tak w zakresie jednej i téj samej nauki, różne pojęcia, systemy i różne szkoły

często

ten § 19 auferlegt, wird regelmäßig jeden Monat vom Dekane eine Sitzung des gesammten juridischen Lehrer-Collegiums anberaumt werden, wo jeder Professor und Dozent protokollmäßig berichten soll: wie er im allgemeinen den Fleiß in Betreff des Collegien-Besuches seiner Zuhörer befunden, und auf welche Zuhörer er die Fakultät wegen ihres fahrlässigen Collegien-Besuches besonders aufmerksam machen zu müssen glaubt.

Art. 51

Auf Grund der in Rede stehenden monatlichen Berichte über den Fleiß der Zuhörer, werden die nam-haftgemachten nachlässigen Zuhörer im Namen der Fakultät vom Dekane ermahnt, oder auch, sobald solche Ermahnungen fruchtlos erscheinen, aus dem akademischen Album gestrichen, und zwar gemäß dem § 53 des Statuts über die Fakultätsstudien, und der § 4 und 13 der akademischen Disziplinar-Verordnung.

Diese Berichte sind ebenfalls maßgebend bei der gemeinsamen Berathung der Professoren und Dozenten, welche gemäß dem § 55 des Statuts über die Fakultätsstudien, vor Schluß eines jeden Studien-Semesters, behufs Ertheilung der Frequentations-Zeugnisse stattfinden muß.

## V Abschnitt.

### Von der Supplirung der Professoren.

Art. 52

Da die Übereinstimmung der Grundsätze und der Methode bei einem jeden Zweige der Rechtswissenschaft, welcher den Gegenstand eines eigenen Vortrages bildet, einerseits nothwendig ist, anderseits aber von dem ursprünglichen Standpunkte abhängt, von welchem jeder Professor nach seiner individuellen Ansicht ausgeht; da ferner jeder Lehrende nach dem gegenwärtig sanctionirten Systeme der Lehrfreiheit, seine eigenen Grund-

sätze

często od siebie odmienne istną, przeto stąd wynikło iż wrazie nieuchronnej przerwy na czas dłuższy wykładu, którego z Professorów, zastąpienie onegoż wciągu półrocza przez kogobądź wzasadzie jako konieczność przyjętém być nie może.

Art. 53

Wszakże:
a. jeżeli przerwa zachodzi ma, co do głównego jakiego przedmiotu,
b. jeśli przedmiot ten, przez jednego tylko professora, w półroczu właśnie owem jest wykładanym,
c. jeśli przerwa ma trwać więcej nad dwa miesiące i jeśli następuje po odbytém już poprzednio przynajmniej przez 50 dni wykładzie,
d. jeśli professor przerywający swój wykład sam życzy sobie być zastąpionym i wskazuje zarazem jednego z Professorow lub Docentów już aktualnie w Wydziale uczących, przez którego zastąpionym byćby sobie życzył,
wtedy i przy takim tylko zbiegu wzmiankowanych okoliczności, będzie winno Grono Professorów zastępstwo takowe zaprowadzić.

Art. 54

Jeśli Professor w przypadkach powyższych ad a. b. i c. objawia życzenie, aby był zastąpionym przez osobę do Wydziału Professorow i Docentów prawa wcale nie należącą, od uznania Grona Professorow zależeć będzie, przedstawienie takowe uwzględnić, lub nie.

Art. 55

Jeśli w przypadkach a. i b. Art. 53 zajdzie konieczność przerwy dłuższej nad dwa miesiące

po poprzednim

sätze nach seiner eigenthümlichen Methode unabhän-
gig entwickelt; da endlich deshalb im Gebiethe einer
und derselben Wissenschaft oft einander entgegenge-
setzte Grundsätze, Systeme und Schulen existiren, so
ist es leicht ersichtlich, daß im Falle einer unausweichli-
chen längeren Unterbrechung des Vortrages eines
Professors die Vertretung desselben durch irgend
einen anderen Dozenten, keineswegs als ein abso-
lutes Prinzip angenommen werden darf.

Art. 53

Wenn jedoch
a. die Unterbrechung der Vorträge einen Haupt-
gegenstand betrifft, und
b. dieser Gegenstand, in einem demselben Semes-
ter nur durch einen einzigen Professor vorgetragen wird.
c. wenn überdies nach einem bereits durch 50 Tage
gehaltenen Vortrage dessen fernere Unterbrechung
über zwei Monate dauern sollte,
d. wenn endlich derjenige Professor, welcher sei-
ne Vorlesungen unterbrochen hat, es selbst wünscht
suppliert zu werden, und zugleich unter den in der
Fakultät vortragenden Professoren oder Dozenten
seinen erwünschten Stellvertreter vorschlägt, so
hat beim Zusammentreffen aller dieser Umstände
das Professoren-Collegium eine Supplirung
einzuleiten.

Art. 54

Wenn ein Professor in den obigen Fällen unter
a. b. c. den Wunsch äußert, durch eine Person wel-
che dem Collegium der Professoren und Dozenten
der juridischen Fakultät nicht angehört, suppliert zu
werden, so wird es von dem Ermessen des Pro-
fessoren-Collegiums abhängen, einen derlei An-
trag zu berücksichtigen, oder nicht.

Art. 55

Wenn in den Fällen unter a. und b. des Art. 53
welchen die vorausgegangenen Vorlesungen noch
nicht

po poprzednim wykładzie, krótszego niż 50 dni przeciągu, wtedy wykład przedmiotu tego zajętym być może przez któregobądź z Professorów na resztę półrocza nie już zastępczo, lecz stanowczo, tak iż przypadające zań Czesne wyłącznie już do niego należeć będzie.

§ Gdyby się zaś żaden z Professorów z gotowością takiego objęcia wykładu nie oświadczył, Grono dołoży wszelkiego możnego starania, aby wykład przerwany, w tém jeszcze półroczu był podjętym, bądź przez najwłaściwszego prywatnego Docenta, bądź przez innego Doktora prawa, atoli takiego którego znana uczoność rzeczywistą podaje rękojmię prawdziwej dla uczniów korzyści.

§ Gdyby zaś usiłowaniu i względowi temu zadość uczynić się nie dało, wtedy Grono Professorów, nie o pozorne zbycie przedmiotu, lecz o rzeczywiste dobro młodzieży dbając, raczej dopuści przerwy w wykładzie przez całe półrocze, niżby miało dozwolić, aby przedmiot przez męża niedostatecznej nauki był wyłożonym.

## Art. 56

Gdyby w wykładzie głównym którego z Professorów miała zachodzić przerwa dłuższa, niż przez przeciąg półrocza całego, i gdyby z Grona członków Wydziału nikt się do wykładu takowego nie mógł skłonić, wtedy Grono Professorów prawa rzecz Ministerstwu Oświecenia za pośrednictwem Senatu akademickiego przedłoży, i postąpi sobie według zapadłej w Ministerstwie decyzyi.

VI.

nicht durch 50 Tage abgehalten würden, eine unausweichliche Unterbrechung der Vorlesungen durch mehr denn zwei Monate eintreten sollte; wenn ferner die Vorträge aus diesem Lehrgegenstande für die noch übrige Zeit dieses Semesters von jedem Professor, und zwar nicht mehr im Suplirungswege, sondern definitiv übernommen und fortgesetzt werden, und die hiefür gebührenden Collegiengelder werden ihm auch ausschließend zufallen.

Sollte sich aber keiner der Professoren zur Übernahme der Vorträge bereit erklären, so hat die Fakultät allenfalls Sorge zu tragen, daß der unterbrochene Vortrag noch im Laufe dieses Semesters entweder von dem geeignetesten Privat-Dozenten oder von irgend einem anderen Doktor der Rechte, jedoch nur einem solchen, dessen anerkannte wissenschaftliche Bildung einen bedeutenden Nutzen für die Hörer wirklich voraussetzen läßt, ersetzt werde.

Könnte jedoch diese Absicht nicht erreicht werden, dann soll das Professoren-Collegium aus Rücksicht, daß es ihm nicht bloß um Schein-Vorlesungen, als viel mehr um das reele Wohl der Jugend zu thun ist, eher eine Unterbrechung dieser Vorlesungen fürs ganze Semester zulassen, als gestatten, daß der Gegenstand durch ein wissenschaftlich ungenügendes Individuum vorgetragen werde.

## Art. 56

Wenn die Vorlesungen irgend eines Hauptgegenstandes länger als durch ein ganzes Semester unterbrochen werden sollten, und unter den Mitgliedern der Fakultät sich Niemand zur Übernahme dieser Vorträge bewegen ließe, so hat das juridische Professoren-Collegium diesen Umstand durch Vermittelung des akademischen Senats dem hohen Unterrichts-Ministerium anzuzeigen, und sich nach der vom Ministerium herabgelangten Weisung weiters zu benehmen.

## Tytuł VI

### Postępowanie w razie zawakowania zupełnego katedry

#### Art. 57

W razie zupełnego zawakowania katedry Wydziału prawa, Grono Professorów, dla uniknienia przerwy wykładu, przedewszystkiem donosząc o zachodzącym takowym przypadku Ministerstwu Oświecenia, starać się będzie o zastępstwo niezwłoczne, według tego, co Art. 55 opiewa.

§ Prócz tego zaś na posiedzeniu umyślnie do tego zwołanem, Professorowie zadyktują każdy według swej najlepszej wiadomości, zaszczytnie w literaturze polskiej znanych uczonych, którzy się w przedmiocie wakującej katedry, pismami swemi, lub zawodem publicznym nauczycielskim rzeczywiście celującymi okazali, bez względu na to, czy uczeni ci są obywatelami monarchii Austryackiej, czy też innego Państwa.

§ Po rozstrząśnieniu listy takich uczonych i ostatecznem zamieszczeniu w takową najznanitszych, Dziekan lub Professor stósunki bliższej znajomości z uczonymi temi mający, na drodze prywatnej udzieli im wszystkim wiadomość, o katedrze wakującej, o warunkach w wykładzie wymaganych, o chęci Wydziału przedstawienia ich Ministerstwu za kandydatów, o pensyi zwykłej do katedry przywiązanej, o zwykłej liczbie uczniów na przedmiot ten uczęszczających, i zapytując ich, czy i pod jakiemi warunkami katedrę wakującą przyjąćby chcieli, wezwie ich zarazem o przysłoczenie, i jeśli być może, nadesłanie ich dzieł drukowanych, lub w rękopismie jeszcze będących.

§ Po otrzymanej odpowiedzi od tak zapytanych osób, Grono Professorów prawa, według odpowiedzi

## VI. Abschnitt

### Vom Verfahren im Falle der definitiven Erledigung einer Lehrkanzel.

### Art. 57.

Das Professoren-Collegium wird den Fall der definitiven Erledigung einer Lehrkanzel vor Allem dem hohen Unterrichts-Ministerium anzeigen, und um der Unterbrechung der Vorträge vorzubeugen, für die Vertretung dieser Lehrkanzel nach der Bestimmung des Art. 55 unverzüglich Sorge tragen.

§ Außer dem aber wird jeder Professor in einer eigens hiezu anberaumten Sitzung, nach seinem besten Wissen diejenigen in der gelehrten literarischen Welt rühmlichst bekannten Gelehrten, ohne Rücksicht ob sie österreichische Staatsbürger sind, oder nicht, angeben, welche sich in dem Gegenstande der erledigten Lehrkanzel entweder durch ihre Schriften, oder in ihrem öffentlichen Lehrerberufe wirklich ausgezeichnet haben.

§ Nach der erfolgten Würdigung des Verzeichnisses dieser Gelehrten, und der endlichen Zusammenstellung der Auszuzeichnenden in eine Liste, wird der Dekan oder jener Professor, welcher in dem Verhältnisse einer näheren Bekanntschaft zu diesen Gelehrten steht, diesen letzteren im Privatwege, von der Erledigung der Lehrkanzel, von den wahrscheinlichen Änderungen bezüglich des Vortrages, von dem Wunsche der Fakultät sie als Candidaten dem Ministerium vorzuschlagen, von dem mit der Lehrkanzel ordnungsmäßig verbundenen Gehalte, von der gewöhnlichen ungefähren Anzahl der die Vorlesungen über den betreffenden Gegenstand besuchenden Schüler, in Kenntniß setzen, und sie befragen, ob und unter welchen Bedingungen sie Willens wären die erledigte Lehrkanzel zu übernehmen. Er hat sie überdieß um die Ausführung, und wo möglich um die Uebersendung

odpowiedzi skłonnych do przyjęcia katedry uczonych, weźmie na nowo pod uwagę położone rzeczywiste zasługi ich literackie i posiadany przez nich stopień godności akademickiej, i według tego ułoży listę kandydatów przedstawionymi być mających Ministerstwu na Profesorów rzeczywistych.

## Art. 58

W układzie tej stanowczej listy wyraźnie oznaczoną i wymotywowaną będzie opinia Grona względem pierwszeństwa jednego nad drugiego i nad dalszego podawanego kandydata. Przytem zaś oznaczeniu pierwszeństwa trzymać się będzie Grono ściśle zasad podanych w rozporządzeniu Ministerstwa Oświecenia z dnia 11ᵒ Grudnia 1848.

1. Stosownie do tego za najwyższą zasługę poczytywanem będzie kandydatowi, jeżeli dziełami swemi oryginalnemi drukiem ogłoszonemi literaturę polską rzeczywiście nie tylko wzbogacił, ale i naukę podniósł.
2. Między równo zasłużonymi autorami pierwszeństwo ma mieć ten, który nad drugiego stopniem akademickim lub zarazem i odbytym zawodem nauczycielskim celuje.

## Art. 59.

Gdyby z pośrodka uczonych do przedstawienia kwalifikujących się jeden był rzeczywiście znakomitej w piśmiennictwie polskim zasługi

a stopnia

Übersendung ihrer gedruckten oder allenfalls noch in Handschriften bestehenden Werke zu ersuchen.

5. Nach den eingelangten Antworten dieser so befragten Gelehrten wird das Professoren-Collegium, nach dem Ergebnisse der Antworten derjenigen, welche sich zur Übernahme der Lehrkanzel bereit erklärten, die wirklichen literarischen Verdienste dieser letzteren, und die akademischen Grade die sie besitzen, nochmals in Erwägung ziehen, und nach Maßgabe derselben, die Liste der Candidaten, welche dem Ministerium als wirkliche Professoren vorgeschlagen werden sollen entwerfen.

Art. 58

Bei der Verfassung dieser Endliste soll die Meinung des Professoren-Collegiums bezüglich der Priorität des einen Candidaten vor den andern vorgeschlagenen ausdrücklich angegeben und begründet werden. Das Professoren-Collegium wird sich aber bei der Bestimmung des Vorzuges strenge nach den in der Verordnung des Unterrichts-Ministerium vom 11ten Dezember 1848 aufgestellten Grundsätze richten. In Gemäßheit derselben wird dem Candidaten für das höchste Verdienst angerechnet, sobald er mit seinen durch die Presse veröffentlichten Originalwerken die polnische Literatur wirklich nicht nur bereichert, sondern auch die Wissenschaft gehoben hat. Unter zwei gleich verdienstvollen Schriftstellern gebührt demjenigen der Vorzug, welcher sich vor dem andern durch den akademischen Grad oder zugleich auch durch das bereits ausgeübte Lehramt ausgezeichnet.

Art. 59

Sollten sich unter den zum Vorschlage Geeigneten Gelehrte befinden, wovon der eine sich um die polnische Literatur allgemein anerkannte Verdienste erwarb, jedoch die Doktorwürde nicht besitzt, der

andere

a stopnia Doktora nie posiadał, drugi zaś był Doktorem rzeczywiście, lecz mniéj jako autor zasłużonym, wtedy Grono Professorów dając pierwszeństwo pierwszemu z nich, nie omieszka zarazem przy téj okoliczności, według służącego mu do tego prawa, na zasadzie ważności dzieł jego udzielić mu dyplomu honorowego Doktora prawa.

Art. 60

Między ze wszech miar równo zasłużonymi i co do stopni akademickich lub zawodu nauczycielskiego równopołożonymi kandydatami, pierwszeństwo danem będzie rodakowi, obywatelowi Państwa austryackiego, przed obywatelem Państwa obcego.

Art. 61

Gdyby Grono Professorów prawa ani jednego takiego kandydata Ministerstwu przedstawić nie mogło, któryby warunkom Art. 58 odpowiadał, wtedy przedstawi Ministerstwu Oświecenia zachodzącą potrzebę ogłoszenia publicznego konkursu na wakującą katedrę.

Art. 62

Po otrzymanem upoważnieniu od Ministerstwa Oświecenia do ogłoszenia konkursu, Dziekan Wydziału zwoła natychmiast posiedzenie Grona, z wezwaniem, aby każdy z Professorów podał zadanie do napisania rozprawy konkursowej, któreby się głowniejszego przedmiotu wakującej katedry tyczyło.

Ze złożonych wten sposób zadań wybranych będzie trzy, z których wrzuconych do urny pierwsze wyciągnięte stać się ma zadaniem rozprawy stanowczem.

Art. 63

Zawiadomiony niezwłocznie o téj uchwale Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego ogłosi w pismach

andere hingegen wirklich Doktor wäre, aber geringere Verdienste als Schriftsteller sich gesammelt hätte, dann wird das Professoren-Collegium dem ersteren die Priorität vor dem übrigen einräumen, und nicht unterlassen gleichzeitig bei diesem Anlasse nach dem ihm zustehenden Rechte, diesem Gelehrten mit Rücksicht auf die Bedeutsamkeit seiner Werke das Ehrendiplom eines Doktors der Rechte zu ertheilen.

Art. 60

Unter in jeder Beziehung gleich verdienstvollen und bezüglich des Doktorgrades oder des Lehrerberufs gleichgestellten Kandidaten wird die Priorität dem Eingebornen, dem österreichischen Reichsbürger, vor jenem eines fremden Staates ertheilt.

Art. 61

Würde das Professoren-Collegium auch nicht einmal einen Kandidaten, welcher den Bestimmungen des Art. 58 entspricht, vorschlagen können, dann wird es dem Ministerium die Nothwendigkeit der Ausschreibung eines Konkurses für die erledigte Lehrkanzel vorstellen.

Art. 62

Nach der vom Ministerium eingelangten Bewilligung zur Ausschreibung des Konkurses wird der Dekan sogleich eine Sitzung mit der Aufforderung anberaumen, daß jeder Professor eine These zu überreichen habe, deren Lösung den Gegenstand einer Konkurs-Dissertation zu bilden, und welche einen wichtigeren Theil des Gegenstandes der erledigten Lehrkanzel zu betreffen hat. Aus den der Art übergebenen Thesen, werden drei gewählt und in eine Urne gegeben, aus welcher die zuerst gezogene den Gegenstand der Konkurs-Dissertation definitiv bilden wird.

Art. 63

Der Rector der Jagellonischen Universität welcher von diesem Beschlusse sogleich in Kenntniß

zusetzen

w pismach czasowych, w Dzienniku miejscowym tudzież w trzech przynajmniej gazetach zagranicznych konkurs na wakującą katedrę.

§ Ogłoszenie to konkursu wyrażać będzie:

1° Przedmiot wakującej katedry, i język w którym ma być wykładany;

2° ilość godzin obowiązkowego wykładu w tygodniu;

3° ilość rocznej stałej rządowej pensyi do katedry przywiązanej;

4° warunki:

A. otrzymanego stopnia Doktora praw obojga;

B. nadesłania w terminie prekluzyjnym ośmiu miesięcy od daty ogłoszenia, na ręce Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego:

a. opisu życia kandydata /: curriculum vitae :/

b. wymotywowanego programu wykładu nauki;

c. rozprawy wypracowanej według dostownie przy tem obwieszczonego zadania Wydziału;

d. innych jeśli je ma gotowe jakichbądź prac naukowych kandydata.

## Art. 64

Nadesłane sobie rozprawy i programy konkursowe Rektor Uniwersytetu własnoręcznie zaparafowawszy i miejsca próżne pozakreślawszy, odeszle je wraz z innemi allegatami Gronu Professorów prawa.

§ Wyznaczony z pomiędzy członków Grona tego na Referenta Professor najwięcej z przedmiotem obeznany, wszystkie te wypracowania, w dokładnej pisemnej recenzyi oceni, która następnie wraz z rzeczonemi pismami kandydatów do rąk wszystkich członków Grona obesłana będzie w celu, aby każdy również rezultat swej opinii mniej lub więcej treściwie wymotywowany, w przeciągu dni 15 na piśmie wygotował.

zu setzen ist, wird den Konkurs für die erledigte Lehrkanzel in den Zeitschriften in der Lokalzeitung und wenigstens in drei ausländischen Zeitungen veröffentlichen.

§ Diese Kundmachung wird enthalten:

1. den Gegenstand der erledigten Lehrkanzel mit der Angabe der Sprache des Vortrags;
2. die Anzahl der Stunden, welche in einer Woche dem Vortrage gewidmet werden müssen;
3. die Größe des mit der Lehrkanzel verbundenen jährlichen festen Gehaltes.
4. die Bedingungen.
   A. des erlangten Grades eines Doktors [illegible]
   B. der Übersendung zu Handen des Rectors der Jagellonischen Universität innerhalb der vom Tage der Kundmachung zu rechnenden achtmonatlichen Fallfrist.
   a. der Lebensbeschreibung /: curriculum vitae :/ des Kandidaten;
   b. eines begründeten Programms des Lehrvortrages
   c. der über die veröffentlichte Konkursaufgabe ausgearbeiteten Abhandlung.
   d. irgend einer anderen /: falls sie vorhanden sind :/ literarischer Erzeugnisse des Kandidaten.

Art. 64

Der Rector der Jagellonischen Universität wird die ihm eingesendeten Programme und sonstige Konkurs Abhandlungen eigenhändig paraphiren /: mit den Beizeilen auch Kennzeichen versehen :/ die leeren Räume durchstreichen, und sie sodann gleichzeitig mit den übrigen Beilagen dem Professoren-Kollegium übersenden.

§ Der unter den Mitgliedern dieses Kollegiums zum Referenten bestimmte, mit dem Gegenstande am meisten vertraute Professor hat alle diese Ausarbeitungen in einer ausführlichen schriftlichen Rezension zu begutachten, welche hierauf sammt den besagten Schriften der Kandidaten allen Mitgliedern des Kollegiums zu dem Ende zugesendet wird, damit jedes ebenfalls das mehr oder weniger bündig begründete Ergebniß seiner Ansicht binnen 14 Tagen schriftlich abfasse.

Art.

## Art. 65

Po dokonaniu tego na umyślnem tenu jedynie przedmiotowi poświęconem posiedzeniu odczytane będą opinie wszystkich Professorów, wyjąwszy znana, bo zakommunikowane wszystkim recenzya, referenta.

§ Naprzód rozstrzygnionem będzie większością 2/3 części głosów obecnych pytanie, czyli które są wypracowania takie, któreby na deliberacyą dalszą wcale nie zasługiwały – Poczem wypracowania uznane za godne deliberacyi, po odbytej dyskussyi według bezwzględnej większości głosów ocenione, i uklassyfikowane będą we trzy stopnie t. j.: małej, większej i największej wartości umiejętnej.

§ Wszystkie przy czynnościach tym Artykułem objętych objawione zdania członków Grona po szczególe w protokóle wyrażone będą.

## Art. 66

Autorowie wypracowań uznanych za niegodne deliberacyi, podobnie jak tych, które po dyskussyi do kategoryi najpośledniejszej, policzonemi były, uważanemi będą, za upadłych w ich kandydaturze.

§ Autorowie zaś wypracowań dwóch powyższych stopni, przez pośrednictwo Rektora Uniwersytetu lub w razie obcokrajowości kandydata, przez pośrednictwo właściwej władzy rządowej, wezwanemi będą, aby w terminie stósownie do okoliczności ściśle wyznaczonym, stawili się osobiście na posiedzenie zgromadzenia professorów i Nauczycieli prawa, w celu odbycia rozmowy naukowej, mającej podać rękojmię własnego

## Art. 65

Nachdem dies erfolgt ist, werden in einer eigens diesem Gegenstande gewidmeten Sitzung sämtliche Ansichten der Professoren, mit Ausnahme jener des Referenten, welche bereits Allen mitgetheilt war, verlesen.

§ Vor Allem wird durch die Mehrheit zweier Drittheile der Stimmen der Anwesenden die Frage entschieden, ob und welche Abhandlungen so beschaffen sind, daß sie einer weiteren Berücksichtigung gar nicht würdig sind. Hierauf werden die einer Berücksichtigung für würdig erkannten Abhandlungen nach der erfolgten Diskussion mit absoluter Stimmenmehrheit gewürdigt, und nach drei Abstuffungen d. i. eines geringen, eines größeren, und eines sehr bedeutenden wissenschaftlichen Werthes klassifizirt

§ Alle Ansichten der Professoren, welche sie bei der Vornahme der in diesem Art. angegebenen Entscheidungen aussprechen, werden einzeln ins Protokoll eingetragen.

## Art. 66

Die Verfasser jener Abhandlungen, die als einer Berücksichtigung unwürdig erkannt, ebenso jener, welche in Folge der Diskussion in die letzte Cathegorie versetzt worden sind, werden in ihrer Bewerbung als untauglich angesehen.

§ Die Verfasser hingegen jener Ausarbeitungen, denen die zwei höheren Abstuffungen zu Theil wurden, werden durch die Vermittlung des Rectors der Universität oder im Falle wenn sie Ausländer wären, durch die Vermittlung der zuständigen Staatsbehörde aufgefordert, daß sie in der mit Rücksicht auf die Umstände zu bestimmenden Frist in der Sitzung

des

własnego autorstwa nadesłanej rozprawy i programmu.

Art. 67

Professor ten sam, któremu była polecona recenzya pism nadesłanych, przedsięweźmie rozmowę w dniu i godzinie wyznaczonej z każdym z osobna kandydatem lecz wobecności wszystkich do rozmowy wezwanych konkurrentów. Wszakże w rozmowę tę wdać się mogą z kolei i inni członkowie Zgromadzenia Nauczycieli prawa.

Art. 68

Po odbytych z wszystkimi konkurrentami rozmowach, których tok streścione w protokóle podanym będzie, na osobnem posiedzeniu Grono Professorów przystąpi do uznania, czy i którzy kandydaci przez odbytą z nimi rozmowę dali dowód i własnego wypracowań autorstwa, i wyższej zdatności w polemiczno naukowem wysłowieniu się.

Na zasadzie tego uznania, oznaczonym będzie następnie większością prostą głosów, kandydat, który ze wszech miar poczytanym został za najbardziej odpowiedniego wymogom umiejętnym Professora katedry wakującej, a zdanie każdego z członków Grona specyalnie wyrażonem będzie w protokóle.

Art. 69

Gdyby pod wszelkiemi względami dwóch kandydatów równie się usposobionymi okazało, wtenczas przedsięwziętą będzie z nimi ostateczna próba

łatwości

das Lehrer-Collegium der Rechts-Facultät persönlich zur Vornahme eines wissenschaftlichen Colloquiums erscheinen, durch welches die Autorschaft der eingesandten Abhandlung und des Programms bewährt werden soll.

Art. 67

Jener Professor, welchem die Begutachtung der eingesandten Ausarbeitungen anvertraut war, wird auch an dem bestimmten Tage und zu der festgesetzten Stunde, in Gegenwart aller dazu berufenen Candidaten, jedoch mit jedem besonders das Colloquium führen. Es können aber an demselben auch die übrigen Mitglieder des Professoren-Collegiums theilnehmen.

Art. 68

Nach dem mit allen Concurrenten abgehaltenen Colloquium, dessen Wendungen bündig ins Protokoll eingetragen werden, schreitet das Professoren-Collegium in einer besonderen Sitzung zur Beurtheilung, ob und welche Candidaten, nach der mit ihnen vorgenommenen Besprechung, den Beweis nicht nur der Autorschaft ihrer Ausarbeitungen, sondern auch einer höheren Gewandtheit in der wissenschaftlichen Polemik geliefert haben.

Auf Grundlage dieser Anerkennung wird sodann mit einfacher Stimmenmehrheit der Candidat bezeichnet, welcher in jeder Beziehung als derjenige befunden wurde, der am meisten den wissenschaftlichen Anforderungen an einen Professor für die erledigte Lehrkanzel entsprochen hat. Die Meinung eines jeden Mitgliedes des Collegiums wird insbesondere ins Protokoll eingetragen.

Art. 69

Erscheinen zwei Candidaten in jeder Beziehung als ganz gleich geeignet, dann wird mit ihnen noch eine Endprüfung bezüglich der Deutlichkeit und Verständlichkeit des Vortrages in einer von ihnen öffentlich

łatwości i donośności wykładu na odbytej przez nich publicznej prelekcyi o wyznaczonym onymże na dzień jeden naprzód przedmiocie.

Art. 70

Według tak osiągniętego przekonania Wydział przedstawi swą opinią za kandydatem najwięcej cenionym. Lecz jeśli obok takiego celującego, kandydat lub kandydaci inni okazali choć mniejszy ale zawsze znakomity stopień naukowej zdatności wtedy Wydział nie mniej i ich przedstawi stosownie do właściwej każdemu klassyfikacyi, na liście Ministerstwu przesłanej, a to obok wszystkich Aktów, dokumentów, pism, wypracowań i protokołów do konkursu kandydatów należących.

Art. 71

Nowo mianowany Professor zwyczajny lub nadzwyczajny, po stosownem poprzedniem zniesieniu się Grona Professorów prawa z Rektorem Uniwersytetu przy otwarciu pierwszego wykładu installowanym będzie uroczyście, przed zawezwanymi uczniami prawa, którym to Dziekan Wydziału uprzednio za kratką ogłosi.

§. Installacyę tę odbędzie Rektor Magnificus wraz z Dziekanem i jednym Professorem zwyczajnym Wydziału prawnego. Rektor sam lub Dziekan Wydziału krótką przemową młodzieży akademickiej nowego Professora przedstawi i zaleci; poczem wprowadzi go do katedry. – Nowy tak wprowadzony Professor stosownie do okoliczności w odpowiedzi przemówiwszy, wykład swój dalszy zagai.

§. Installacya taka uroczysta nastąpi nie mniej i wtedy

öffentlich abzuhaltenden Vorlesung über einen ihnen den Tag zuvor bekanntgegebenen Gegenstand abzuhalten.

Art. 70

Nach dieser der Art erlangten Überzeugung schlägt die Fakultät dem Ministerium, den am meisten sich Auszeichnenden als Candidaten vor. Bewähren sich jedoch neben diesem, einer oder mehrere Candidaten, welche zwar einen minderen aber immer noch einen bedeutenden Grad der wissenschaftlichen Befähigung insbesondere in ihren Werken, im Programme und der schriftlichen Prüfung beurkundet haben, so wird die Fakultät auch dieselben nach Maßgabe der einem jeden ertheilten Klassifizirung in die dem Ministerium zu überweisende Liste aufnehmen, und hiebei sämtliche Akten; Urkunden, Schriften, Ausarbeitungen, und Concursprotokolle, welche die Candidaten betreffen, vorlegen.

Art. 71

Der neu ernannte ordentliche oder außerordentliche Professor wird nach vorgängiger Übereinkunft des Professoren-Collegiums mit dem Universitäts-Rector, bei der Eröffnung der ersten Vorlesung in Gegenwart der hiezu vom Decan mittelst einer Bekanntmachung auf dem schwarzen Brette aufgeforderten Schüler feierlich eingeführt.

Diese Einführung nimmt der Rector in Assistenz des Decans und eines ordentlichen Professors der Rechts-Fakultät vor. Der Rector selbst oder der Decan, wird mittelst einer kurzen Anrede der akademischen Jugend den neuen Professor vorstellen, und empfehlen, worauf er ihn zur Katheder führt. Der neu der Art eingeführte Professor eröffnet sodann, nachdem er den Verhältnissen angemessen, als Antwort eine Anrede gehalten, seine Vorträge.

Eine

wtedy, jeśli mianowany Professor rzeczywisty lub nadzwyczajny już wprzód, bądź jako Prywatny Docent bądź jako Zastępca wykładał w Uniwersytecie Jagiellońskim.

## Tytuł VII
## O habilitacyi Prywatnych Docentów.

### Art. 72

Przy zastósowaniu się do przepisów względem habilitacyi Prywatnych Docentów w rozporządzeniu Ministeryalnem z d. 19 Grudnia 1848 i 27 kwietnia 1850 przestrzegać będzie jeszcze Grono Professorów prawa, aby do habilitacyi nie był przypuszczonym tylko ten, kto przynajmniej na dwa lata przed podaniem się, kurs nauk prawniczych odbył: wyjąwszy jeśli przed upływem tych dwóch lat stopień Doktora prawa rzeczywistego otrzymał.

### Art. 73

Za wymaganą w § 3 rozporządzenia z d. 19 Grud. 1848 rozprawę lub dzieło uważaną nie będzie rozprawa inauguracyjna, pro gradu doctoris, lecz inne oddzielne pismo.

### Art. 74

Do dania opinii o pismach ubiegającego się, które rozważyć i ocenić wszystkich członków Grona podanemi być mają, tudzież do przedsięwzięcia z nim wobec Grona naukowej dyskusyi wyznaczonym będzie przez Grono jeden z Professorów rzeczywistych.

Eine solche feierliche Einführung wird nicht minder auch dann stattfinden, wenn der ernannte ordentliche oder außerordentliche Professor schon früher als Privat-Dozent oder als suplirender Professor an der Jagellonischen Universität Vorträge gehalten hatte.

## VII Abschnitt

### Ueber die Habilitation der Privat-Dozenten.

Art. 72

Bei Beachtung der in Betreff der Habilitation der Privat-Dozenten in den Ministerial-Erlässen vom 19ten 10bre 1848 und vom 27 April 1850 enthaltenen Vorschriften, wird das Professoren-Collegium auch streng darauf sehen, daß zur Habilitation nur der zugelassen werde, der wenigstens zwei Jahre vor der Einreichung des die Zulassung zur Habilitation betreffenden Eingabe, den juridischen Universitäts-Cursus gänzlich absolvirt hat, ausgenommen, wenn er vor Ablauf dieser zwei Jahre zum ordentlichen Doctor juris utriusque promovirt wurde

Art. 73

Als die nach § 1 des Erlasses vom 19ten Dezember 1848 zum Zwecke der Habilitation erforderliche schriftstellerische Arbeit, wird die Inaugural-Dissertation des zu habilitirenden Doctors nicht angesehen, sondern es wird eine andere verlangt.

Art. 74

Sowohl zur kritischen Begutachtung der schriftstellerischen Arbeit des Habilitanden, welche aber überdies allen Mitgliedern des Professoren-Collegiums zur Beurtheilung und Würdigung mitgetheilt werden soll, als auch zur Discussion derselben vor und mit dem ganzen Collegium wird ein ordentlicher Professor bestimmt.

Art.

Art. 75

Za przeciąg czasu wystarczający ubiegającemu się do przygotowania się na wykład próbowy będzie uważany przeciąg trzech dni.

Art. 76

Wykład próbowy odbędzie się w języku polskim w wyznaczonem przez Grono lectorium i godzinie w obec członków Grona publicznie.

Art. 77

Do uchwały Grona orzekającej przyjęcie lub nie przyjęcie ubiegającego się na Prywatnego Docenta potrzebna jest w każdym razie obecność 3/4 części liczby członków Grona.

§. Rozstrzygać będzie większość głosów bezwzględna. W razie zaś §fem 6 i 7 rozporządzenia z d. 19 Grud. 1848 przewidzianym, do uchwały uchylającej konieczność stopnia Doktora i rozmowy naukowej wymagana będzie większość 2/3 części wotujących obecnych członków.

Art. 78

Niezwłocznie po zapadłej uchwale przyjęcia habilitacyi za prywatnego Docenta, uchwała ta Grona, osobnem pismem i wyciągiem z protokołu objęta, przez pośrednictwo i z opinią Senatu akademickiego do Ministeryum Oświecenia zesłaną będzie w celu zatwierdzenia onejże.

Art. 79

Po nadejściu zatwierdzenia rzeczonego z Ministerstwa Oświecenia na umyślnem w tym celu odbytem uroczystem publicznem posiedzeniu Grona Professorów ubiegający się, podając rękę

Dziekanowi

Art. 75

Als die dem Habilitanden zur Vorbereitung zum Probe-Vortrag genügende Zeit, wird eine Frist von 3 Tagen angesehen.

Art. 76

Der öffentlich in polnischer Sprache zu haltende Probe-Vortrag findet statt im Beisein des Professoren-Collegiums in dem dazu angewiesenen Lectorium, und zu der von demselben bestimmten Zeit.

Art. 77

Zur Beschlußfassung des Collegiums in Betreff der Zulassung oder Nichtzulassung des Habilitanden zur Privat-Dozentur ist stets die Gegenwart der 3/4 der gesammten Mitglieder-Zahl des Collegiums nothwendig.

§ Entscheidend ist die absolute Stimmenmehrheit. Tritt aber der im § 6 und 7. des Erlasses vom 19ten Dezember 1848 vorhergesehene Fall ein, so sind zu einem den Aspiranten von der Nothwendigkeit des Doktorgrades und des Colloquiums entbindenden Beschluße 2/3 der abstimmenden Mitglieder nöthig.

Art. 78

Nach gefaßtem die Zulassung zum Privat-Dozenten bestimmenden Beschluße, wird dieser in einer speziellen Relation und mit einem Protokollauszuge durch Vermittelung des akademischen Senats mit beigefügtem Gutachten des letzteren, dem Unterrichts-Ministerium zur Genehmigung zugefertigt.

Art. 79

Nach eingegangener diesfälliger Genehmigung von Seiten des Unterrichts-Ministeriums, leistet der Aspirant in einer dazu anberaumten feierlichen Sitzung des Professoren Collegiums

Dziekanowi wykona sponsę w słowach:
„ Ja N. N. przyrzekam: iż do doskonalenia
„ się w umiejętności prawa, nieustannego do-
„ kładać będę starania; iż przy dozwolonym
„ mi wykładzie przedmiotu, Gronu Professorów
„ prawa wiadomego, zastósuję się ściśle do prze-
„ pisów Wydział prawa i Prywatnych Docen-
„ tów obowiązujących i gruntowną naukę, a po-
„ żytek słuchaczów na jedynym celu mając
„ nie będę do celów obcych nauki nadużywał
„ wolności nauczania, przyrzekam, że na-
„ bytej nauki prawa używać będę we wszy-
„ stkich życia mego prywatnego lub publicz-
„ nego stosunkach, na obronę sprawiedliwo-
„ ści i praw wszystkich zarówno osób,
„ a wszczególności na obronę praw Uni-
„ wersytetu Jagiellońskiego, któremu radą
„ pomocą, opieką, ile w siłach moich będzie
„ służyć obowiązuję się. Przyrzekam po-
„ szanowanie i powolność tak dla władz
„ akademickich, jako też władz wyżej prze-
„ łożonych, pod względem wszelkich nau-
„ czycielstwa stósunków. Przyrzekam
„ nakoniec dla wszystkich kollegów powo-
„ łania nauczycielskiego w Uniwersytecie,
„ w postępowaniu z nimi uprzejmość i
„ zgodność, szczerość i otwartość, uczciwość
„ i poważanie. Niechaj tak za czcigodne-
„ go uważanym będę, jak tych moich
„ przyrzeczeń dotrzymam."

Art. 80

Po wykonaniu powyższej sponsyi na temże posiedzeniu doręczonym będzie przez Dziekana Prywatnemu Docentowi, dowodny list habilitacyjny, który podpisany przez Dziekana i członków Grona, brzmieć będzie jak następuje:

Kollegiums, dem Dekan die Hand darreichend, ein Gelöbniß in folgenden Worten:

„Ich N. N. gelobe: mich in der Vervollkommnung
„in den Rechtswissenschaften stets zu befleißigen,
„mich bei den mir anberaumten Vorträgen
„streng an die für die juridische Fakultät und die
„Privat-Dozenten vorgeschriebenen Vorschriften
„zu halten, und bei alleiniger Beachtung wis-
„senschaftlicher Gründlichkeit und des Nutzens
„der Studierenden, nie zu irgend welchen der
„Wissenschaft fremden Zwecken die Lehrfreiheit
„zu mißbrauchen. Ich gelobe die mir angeeig-
„nete Rechtskenntniß in allen meinen öffent-
„lichen und privaten Verhältnissen stets zum
„Schutze der Gerechtigkeit, und zur unparteiischen
„Wahrung der Rechte Aller, insbesondere aber
„zum Schutze der Gerechtsame der Jagellonie-
„schen Universität zu verwenden, welcher mit
„Rath und That nach Kräften zu dienen, ich
„mich hiermit verpflichte. Ich gelobe allen Kol-
„legen des Lehrerstandes der Universität in
„jedem Verkehr mit derselben Willfährigkeit und
„Dienstfertigkeit, Geradsinn und Offenheit, Ehr-
„barkeit und Achtung. Wenn ich dies mein
„Gelöbniß breche, möge ich als ehrloser
„Mann gelten."

Art. 80

Nach abgelegtem obigem Gelöbnisse wird dem Privat-Dozenten in derselben Sitzung durch den Dekan ein urkundliches mit der Unterschrift des Dekans und der Kollegien-Mitglieder versehenes Habilitationsdekret eingehändigt und zwar in folgenden Worten:

Q. D. B. V.

„Nos Ordinis Iurisconsultorum in Universitate litteraria Jagellonica Decanus et Professores post capta, quae praeceptis academicis accommodata sunt, consilia, Virum egregium N. N. Juris utriusque Doctorem et moribus honestissimis commendari, et ingenio doctrinaque abundare, praecipue vero juris intelligentia praestare, perspeximus. Tibi igitur in Universitate hac nostra scholas de . . . habendi veniam damus, quae ut auditoribus tuis maximam utilitatem, tibi vero maximam laudem afferant, optamus faustisque prosequimur ominibus."

Art. 81

Taxa za habilitacyą należąca się członkom Grona od Aspiranta wynosić będzie w całkowitości Dukatów c.k. 15 w złocie. Dwie trzecie części taxy złoży Aspirant, Sekretarzowi Wydziału na przez Wydziału prawniczego przy samem już swém podaniu o habilitacyą tak, aby kwit Sekretarza między innemi allegatami do swego podania mógł przyłączyć. Kwota ta w razie odmówienia nawet habilitacyi po przedsięwziętych examinach w fundusz Grona wyłącznie pozostała. Trzecią część taxy opłaci ubiegający się Sekretarzowi dopiero po Ministeryalnem zatwierdzeniu zapadłej uchwały przyjęcia go za prywatnego Docenta, lecz przed aktem sponsyi i wydaniem onemuż dowodnego listu habilitacyjnego.

Art. 82

W razie 5tem 6 rozporządzenia z d. 19 Grudnia 1848 przewidzianym, gdyby Grono przyznało habilitacyę na prywatnego Docenta uczonemu, stopnia Doktora prawa nie posiadającemu i uznało zarazem za stosowne udzielić mu tenże stopień honoris

causa

(Vid. die Formel im poln. Originale.)

Art. 81

Die vom Habilitanden den Collegien-Mitgliedern gebührende Habilitationstaxe beträgt im Ganzen 15 österreichische Dukaten in Gold. 2/3 der Taxe erlegt der Habilitandus dem Sekretär der Fakultät bei Einreichung seines diesfälligen Gesuches und die darüber lautende Quittung muß sich bei den das Gesuch begleitenden Allegaten befinden. Die eingezahlte Quote verbleibt dem Fonde des Professoren-Collegiums, auch wenn der Aspirant nach vorgenommenen Prüfungen abschläglich beschieden wird. Das letzte Drittel der Taxe erlegt der Habilitandus dem Sekretär der Fakultät erst nach Genehmigung des in Betreff der Zulassung desselben zur Privat-Dozentur gefaßten Beschlusses von Seiten des Ministeriums, doch vor dem Sponsionsakte, und vor Einhändigung des urkundlichen Habilitationszeugnisses.

Art. 82

Tritt der im § 6 des Erlasses vom 19. 10ber 1848 vorhergesehene Fall ein, daß das Professoren-Collegium den Habilitanden, ohne daß derselbe den Grad eines Doctor juris besitzt, zur Habilitirung zuläßt, und befindet dasselbe für gut, dem Habilitanden den Doctorgrad honoris causa zu ertheilen

causa taxa osobna za dyplom doktorski żadna należeć się nie będzie, i tylko koszta kancellaryi za dyplom w ilości właściwej przez Aspiranta złożone będą.

## Art. 83

Wszelkie w czynności habilitacyjnéj prywatnych docentów pisane protokóły, akta, korrespondencye wraz z rezolucyą zatwierdzenia Ministra jako osobne acta personalia w stós zebrane, ułożone i zatytułowane w Archiwum Wydziału pozostaną.

## Art. 84

Przy zagajeniu swéj piérwszéj prelekcyi, prywatny Docent przez Dziekana Wydziału lub wyznaczonego na to zastępcę z Grona Professorów rzeczywistych installowanym t. j. uczniom przedstawionym i do katedry wprowadzonym będzie przy stósownéj krótkiéj obudwu przemowie do zawezwanéj uprzednio przez Dziekana młodzieży.

§ Przy czynności téj wolno jest i każdemu z członków Grona Professorów prawa assystować.

## Tytuł VIII
## O promocyi na stopień Doktora praw obojga.

## Art. 85

Udzielenie godności Doktora praw obojga, choć się pod powagą całego Uniwersytetu odbywa, przecież jest prawem wyłącznie do Wydziału prawniczego należącym.

§ Grono Professorów prawa udziela stopień Doktora praw obojga albo dobrowolnie i honoris causa, t. j. dla uczczenia czyich szczególnych naukowych w przedmiocie umiejętności prawa położonych zasług albo też w skutek ubiegania się o ten stopień na

zasadzie

zu ertheilen, so wird dafür mit Ausnahme der gewöhnlichen Kanzelleikosten für das Diplom, sonst keine Taxe erhoben.

Art. 83

Alle in der Habilitations-Verhandlung eines Privat-Dozenten abgefassten Protokolle, Akten, Korrespondenzen, werden sammt dem Genehmigungsbescheide des Ministers als *Acta personalia* in ein besonderes Faszikel zusammengeheftet, betitelt, und im Fakultäts-Archive aufbewahrt werden.

Art. 84

Bei Abhaltung seiner ersten Vorlesung wird der Privat-Dozent durch den Dekan der Fakultät oder durch einen aus dem Professoren-Kollegio zum Stellvertreter delegirten ordentlichen Professor installirt d. h. den Studirenden vorgestellt und auf den Katheder eingeführt und zwar unter Abhaltung einer kurzen, angemessenen Anrede Beider an die vorher vom Dekan berufenen Studirenden.

§ Die Assistenz bei diesem Akte ist jedem Mitgliede des juridischen Professoren-Kollegiums gestattet.

## VIII. Abschnitt

## Von der Ertheilung der Würde eines Doktors sämmtlicher Rechte.

Art. 85

Die Ertheilung der Würde eines Doktors der Rechte erfolgt zwar unter der Autorität der ganzen Universität, sie ist aber ein ausschliesslich der Rechts-Fakultät zustehendes Recht.

§ Das Professoren-Kollegium ertheilt diese Würde entweder freiwillig und *honoris causa* d. i. zur ehrenhaften Anerkennung besonderer wissenschaftlicher Verdienste, die sich Jemand im Bereiche der Rechts-

zasadzie wypróbowanéj dopiéro uczoności prawnika.

Art. 86

W pierwszym przypadku Art. poprzedzającego wniosek do udzielenia stopnia Doktora praw obojga honoris causa ma być wniesionym przez dwóch przynajmniéj rzeczywistych Professorów i we wniosku tym mają być wyszczególnione wyraźnie zasługi podawanego męża, tudzież złożone lub dokładnie wyliczone naukowe jego prawnicze rzeczywiście już drukowane pisma. Wotowanie będzie jawne, z zapisaniem w protokół każdego głosu z osobna.

Do uchwały Grona orzekającéj udzielenie lub odmówienie stopnia Doktora praw obojga honoris causa, potrzebna jest w każdym razie obecność 3/4 części liczby członków Grona. Do uchwały udzielającéj takowy stopień, potrzebna jest większość 2/3 głosów członków obecnych.

Art. 87

Udzielenie takowe stopnia Doktora praw obojga prócz posłania tak kreowanemu Doktorowi dyplomu, prócz publikowania onegóż za krótko w gmachu Uniwersytetu, zrobienia zapisu właściwego w Album Doktorów, obejmującego wzmiankę o dowolnem udzieleniu dyplomu honoris causa, i zachowania wraz z kopią dyplomu protokołu téj czynności w Archiwum żadnym innym formalnościom ulegać nie będzie. Będzie ono nadto uskutecznione bez wszelkich dla uczczonego Doktora kosztów, wyjąwszy tylko koszta kancellaryjne.

Art.

der Rechtswissenschaft erworben hat, oder aber in Folge der Bewerbung um diese Würde auf Grundlage der vorerst ergebenen Gelehrsamkeit des Rechtsbeflissenen.

Art. 86

Im ersten Falle des vorstehenden Artikels muß der Antrag auf Ertheilung des Doktorgrades honoris causa, wenigstens von zwei ordentlichen Professoren eingebracht werden, in welchem Antrage die Verdienste des vorgeschlagenen Gelehrten speziell dargestellt, seine bereits gedruckten rechtswissenschaftlichen Werke aber entweder vorgelegt oder bestimmt angegeben werden müssen.

§ Die Abstimmung erfolgt laut, und zwar mit Eintragung jeder einzelnen Stimme in das Protokoll.

§ Zur Fassung eines Beschlusses über die Ertheilung oder Verweigerung des Doktorgrades honoris causa ist in jedem Falle die Anwesenheit 3/4 der Mitglieder des Professoren-Collegiums erforderlich. Zum Beschlusse womit dieser Grad ertheilt wird, ist die Mehrheit 2/3 der anwesenden Mitglieder nothwendig.

Art. 87

Eine solche Ertheilung des Doktorgrades erfordert keiner weiteren Förmlichkeiten, als die Überreichung des Diploms an den kreirten Doktor, die Bekanntmachung der Ertheilung auf dem schwarzen Brette im Universitätsgebäude – die Vornahme der bezüglichen Eintragung in das Album der Doktoren, mit der Bemerkung über das freiwillig ertheilte Diplom honoris causa und die Verwahrung des Protokolls über diese Amtshandlung sammt einer Abschrift des Diploms im Archive.

§ Die Verleihung erfolgt überdies ohne alle

Auslagen

Art. 88

W dyplomie Doktorstwa udzielonego honoris causa, będzie wyraźnie uczyniona wzmianka o dobrowolnem onegoż przez Grono udzieleniu jakoteż o zasługach Doktora, które się stały powodem dla takich względów Grona.

Art. 89

Gdyby Grono Professorów prawa w nadzwyczajnych przypadkach, za zgodą większości w Art. 86 wymaganej znalazło się spowodowanem do udzielenia dyplomu Doktora praw obojga, osobie wielkich, lecz nie w sferze umiejętności prawa położonych zasług, a to dla okazania onejże uwielbienia swego; wtedy obowiązanem będzie Grono względem tego zasięgnąć zdania i przyzwolenia Ministerstwa Oświecenia.

Art. 90

Zasadą do udzielenia stopnia Doktora praw we wszelkich innych przypadkach będą podjęte z kandydatem ścisłe examina, rozprawa jego napisana i dyskussya onejże.

Art. 91

Kto się do promocyi na Doktora praw obojga, do Grona Professorów prawa podaje, powinien złożyć:

a. świadectwa odbytego zupełnie przynajmniej już przed rokiem regularnego kursu, wszystkich nauk prawa, według tego, co ustawy porządku naukowego za odbycie nauk prawniczych w Uniwersytetach Państwa lub zagranicznych uznają.

b.

Auslagen, für den mit dem Doktorgrade Versehenen mit alleiniger Ausnahme der Kanzleigebühren.

Art. 88

Im Diplom über das honoris causa ertheilte Doktorat werden ausdrücklich sowol die freiwillige Verleihung desselben von Seite des Professoren-Collegiums, als auch die Verdienste des Doktors welche das Professoren-Collegium zu einer solchen Berücksichtigung veranlassten, erwähnt.

Art. 89

Würde das Professoren-Collegium in außerordentlichen Fällen, mit Übereinstimmung der nach Art. 86 erforderlichen Stimmenmehrheit sich bewogen finden, Jemanden die Doktorswürde in Folge seiner ausgezeichneten, jedoch nicht eben im Bereiche der Rechtswissenschaft erworbenen Verdienste zu verleihen, um ihm die Verehrung des Professoren-Collegiums zu bezeigen, so ist Letzteres verpflichtet, in dieser Beziehung die Meinung und Zustimmung des Unterrichts-Ministeriums einzuholen.

Art. 90

Die Grundlage für die Ertheilung des juridischen Doktorgrades in allen übrigen Fällen bilden die mit dem Candidaten vorgenommenen strengen Prüfungen, die von ihm verfaßte Abhandlung, und das darüber gepflogene Colloquium.

Art. 91

Von dem sich um die Ertheilung des juridischen Doktorgrades Bewerbenden sollen dem Professoren-Collegium überreicht werden:

a. die Zeugnisse über seine wenigstens vor einem Jahre vollständig zurückgelegten akademischen Studien der sämmtlichen Rechts-disziplinen, und zwar in der Art, wie es die allgemeinen Vorschriften über die Studienordnung bezüglich der Zurücklegung des rechtswissenschaftlichen Studiums

Studiums

b. swoje curriculum vitae;

§ Grono Professorów po przejrzeniu i rozważeniu pokładanych allegatów, jeśli znajdzie przepisy należycie dopełnionemi, poleci kandydatowi złożyć do rąk Sekretarza Wydziału taxę promocyjną, według tego, co o tem niżej powiedzianem będzie, i wyznaczy mu termin do pierwszego examinu.

## Art. 92

Będą trzy examina: Examin pierwszy będzie zupełnie ustnym, i ma się odnosić do przedmiotów umiejętności prawa, które Art. powyższym 41 są liczbami 1–5 objęte.

Examin drugi odnoszący się do przedmiotów także pod liczbą 6, 7, 8 objętych, będzie naprzód ustnym kandydata we wszystkich tych przedmiotach badaniem. Następnie zaś podane będą kandydatowi na piśmie trzy z prawa rzymskiego i trzy z prawa kanonicznego do rozwiązania ważniejsze kwestye, na które też na piśmie i to w języku łacińskim ma odpowiedzieć w przeciągu dwóch lub najwięcej trzech godzin, pod okiem zawsze przynajmniej jednego z Professorów rzeczywistych, którzy koleją co godzina zmieniać się w tym nadzorze mogą. Po ukończeniu swych piśmennych odpowiedzi, Professor przytomny wraz z kandydatem zakreśliwszy i zaparafowawszy miejsca próżne, tudzież rękopism przy dołożeniu na nim wzmianki o godzinie ukończenia odpowiedzi, podpisawszy na mające być zaraz na zajutrz zwołanem posiedzenie Grona takowy manuskrypt pod obradę złoży. W tedy co do całego examinu drugiego orzeczenie Grona nastąpi.

Examin

kunde an den österreichischen oder ausländischen Universitäten vorzuweisen;

b. sein curriculum vitae;

c. das Professoren-Collegium wird nach Durchsicht und Erwägung der beigebrachten Behelfe, den Candidaten, sobald die Vorschriften erfüllt befunden werden, anweisen, zu Händen des Sekretärs der Fakultät die Promotionstaxe in der weiter unten angegebenen Art zu erlegen, und bestimmt demselben eine Frist zur ersten strengen Prüfung.

## Art. 92

Es werden drei Prüfungen abgehalten werden.

1. die erste wird lediglich eine mündliche sein, und hat die im Art. 41 unter den Zahlen 1–5 bezeichneten Rechtswissenschaften zum Gegenstande.

2. Zu der zweiten Prüfung, welche die daselbst unter den Zahlen 6, 7 und 8 aufgezählten Gegenstände zu umfassen hat, wird der Candidat zuerst aus allen diesen Gegenständen mündlich geprüft. Hierauf werden dem Candidaten schriftlich drei wichtigere Fragen aus dem römischen und drei aus dem kanonischen Rechte zur Lösung übergeben, welche er schriftlich, und zwar in der lateinischen Sprache, innerhalb zwei höchstens drei Stunden unter steter Aufsicht eines der ordentlichen Professoren zu beantworten hat, welch' letztere sich wechselweise alle Stunden in der Aufsicht ablösen können. Nach der beendigten schriftlichen Beantwortung wird der anwesende Professor mit dem Candidaten die Handschrift paraphiren, die leeren Räume durchstreichen, darauf die Stunde der beendigten Beantwortung anmerken, und sie unterfertigen. Die Handschrift hat sodann der Professor in der am darauf folgenden Tage abzuhaltenden Sitzung dem Professoren-Collegium zu übergeben; in welcher sodann der

Ausspruch

§ Esamin trzeci zupełnie ustny odnosić się będzie do przedmiotów w Art. 41 od liczby 9–17 wymienionych.

Art. 93

Po esaminach ustnych, tak pierwszym jak trzecim, obrada i orzeczenie względem dostateczności lub niedostateczności usposobienia naukowego kandydata, nastąpi niezwłocznie na tem że samem posiedzeniu po oddaleniu się kandydata. Rezultat Uchwały oznajmionym będzie kandydatowi przez Dziekana nazajutrz.

§ Orzeczenie względem dostateczności lub niedostateczności esaminu drugiego, które najpredzej nazajutrz po esaminie nastąpić może, może być odroczonem i dalej, jeśli życzeniem będzie członków Grona, wypracowanie piśmienne wziąść pod specyalne pojedynczych członków rozstrząśnienie.

Art. 94

Dopiero wtedy do esaminu drugiego a dalej i trzeciego przypuszczonym być może kandydat jeśli wprzód na esaminie pierwszym a znów następnie i na drugim usposobienie jego za dostateczne uznanem będzie

Art. 95

Jeśli w esaminie którymkolwiek kandydat wymogom żądanej naukowej wiedzy nieodpowie, Grono Professorów oznajmując swe orzeczenie onemuż, oznaczy zarazem według stopnia niedostateczności, że kandydat ten sam esamin po upływie trzech lub sześciu miesięcy dopiero może po raz drugi odbywać.

§ Może też Grono Professorów żądać dopełnienia esaminu niedostatecznego przez odpowiedzi pisemne na pytania wyznaczone z tem zastrzeżeniem, iż

kandydat

Ausspruch über die ganze Prüfung erfolgt.

§ Die dritte bloß mündliche Prüfung erstreckt sich auf die im Art. 41 von 9–17 benannten Gegenstände

## Art. 93

Nach jeder bloß mündlichen, nämlich der ersten und der dritten Prüfung erfolgt nach Entfernung des Candidaten die Berathung und der Beschluß über die Zulänglichkeit oder Unzulänglichkeit seiner wissenschaftlichen Befähigung unverzüglich in derselben Sitzung. Das Ergebniß des Beschlusses wird vom Dekan an dem darauf folgenden Tage dem Candidaten eröffnet.

§ Die Schlußfassung über die Zulänglichkeit oder Unzulänglichkeit der zweiten Prüfung, welche nicht früher als am folgenden Tage erfolgen kann, kann auf einen späteren Tag verlegt werden, sobald die Mitglieder des Professoren-Collegiums wünschen sollten, die schriftlichen Ausarbeitungen einer besondern Begutachtung der einzelnen Mitglieder zu unterziehen.

## Art. 94

Der Candidat kann erst dann zur zweiten und sodann zur dritten Prüfung zugelassen werden, wenn seine Befähigung vorerst in der ersten, und hierauf in der zweiten Prüfung als hinreichend anerkannt worden ist.

## Art. 95

Entspricht der Candidat bei irgend einer Prüfung den wissenschaftlichen Anforderungen nicht, so wird das Professoren-Collegium ihn von seinem Beschlusse verständigen, und zugleich nach Maßgabe des Grades der Unzulänglichkeit bestimmen, daß der Candidat dieselbe Prüfung erst nach Ablauf von drei oder sechs Monaten zum zweitenmale ablegen könne.

§ Das Professoren-Collegium kann auf seine

Ergänzung

kandydat słowem honoru na piśmie zarzeczy, iż do odpowiedzi owych, niczyjej osobistej pomocy nie użyje.

## Art. 96

W razie, gdyby i po powtórnym w tychsamych przedmiotach z kandydatem podjętym examinie, nieprzeczona została niedostateczność wiadomości jego, już kandydat stanowczo do promocyi onegoż na stopień Doktora prawo utraci.

Orzeczenie takowe Grona tak kandydatowi na piśmie jako i Senatowi akademickiemu doniesionem będzie.

## Art. 97

Po należytem odbyciu przeczonych trzech examinów ścisłych, kandydat przełoży Gronu Professorów 10 założeń (tez) z różnych przedmiotów umiejętności prawa, z których Grono obierze jedno za przedmiot rozprawy inauguralnej, mającej być przez kandydata napisaną. Będzie mogło Grono przy tém wyznaczeniu zarazem żądać, aby uwaga kandydata w rozprawie téjże zwrócona była na pewne szczególne naukowe względy.

## Art. 98

Po wygotowaniu rozprawy i oddaniu jéj przez kandydata Dziekanowi z pisemnem pod słowem honoru zarzeczeniem, że co do treści onejże niczyjej osobistej pomocy nie użył, podana będzie przez kurendę pod ocenienie każdego z osobna członka Grona poczynając od Professora, do którego sfery

naukow

Ergänzung der unzureichenden Prüfung durch eine schriftliche Beantwortung von neuerdings aufgestellten Fragen, jedoch unter der Bedingung anordnen, daß der Candidat schriftlich sein Ehrenwort abgebe, er werde bei jener Beantwortung sich Niemandes persönlicher Hülfe bedienen.

Art. 96

Wenn die betreffenden Candidaten, auch nach einer über dieselben Gegenstände wiederholten Prüfung als ungenügend erkannt worden sind, so verliert der Candidat unbedingt das Recht zur Erlangung des juridischen Doktorgrades in der Jagellonischen Universität.

Von diesem Beschlusse des Professoren-Collegiums wird der Candidat und der akademische Senat schriftlich verständigt werden.

Art. 97.

Hat der Candidat die besagten drei strengen Prüfungen gehörig zurückgelegt, so wird er dem Professoren-Collegium 10 Sätze aus den verschiedenen Rechts-Disziplinen vorlegen, aus welchen das Collegium einen als Gegenstand für die vom Candidaten zu verfassende Inaugural-Abhandlung wählt.

Hiebei kann das Professoren-Collegium zugleich bestimmen, daß der Candidat bei der Abfassung der Abhandlung auf gewisse wissenschaftliche Beziehungen insbesondere Rücksicht nehme.

Art. 98

Die verfaßte Abhandlung hat der Candidat dem Dekan mit dem schriftlich zu ertheilenden Ehrenworte abzugeben, daß er bezüglich des Inhalts der Abhandlung Niemandes persönliche Hülfe benützt habe, worauf dieselbe durch Umlauf

zur

naukowej treść rozprawy bliżej się odnosi.

§ Po obejściu rozprawy przez ręce wszystkich członków, przyczem przestrzegać będzie Dziekan aby u żadnego dłużej nad dni 10 nie zalegała; zwołanem będzie posiedzenie w celu obrady i orzeczenia czy rozprawa ma być przyjęta lub odrzucona.

§ Przy obradzie tej najprzód zdanie swoje objawi Profesor, który się zajmuje naukowym przedmiotem, najbliżej stycznym z treścią rozprawy

## Art. 99

Jeśli rozprawa uznaną będzie za niedostateczną, wtedy z wyrażeniem krótkiem powodów zwróconą będzie kandydatowi do przerobienia onejże.

§ Jeśli powtórnie nie zaspokoi Grona wyznaczonym będzie kandydatowi z pozostałych jego oświadczeniu założeń inny przedmiot do rozprawy inauguralnej

§ Jeśli i ta Grona nie zaspokoi, kandydat prawo do promocyi stanowczo utraci.

## Art. 100

Jeśli rozprawa pro gradu, uznaną będzie za dostateczną, wtedy najdalej w 8 dni po przyjęciu onejże przedsięwziętem będzie, wobec całego Grona z kandydatem rozmowa naukowa w przedmiocie właśnie onejże rozprawy, głównie w celu przekonania się o samodzielnej

jego

zur besondern Begutachtung eines jeden Mitgliedes des Professoren-Collegiums zuvördest aber jenem Professor mitgetheilt wird, in dessen Fach sie einschlägt.

§ Nachdem sie durch die Hände aller Mitglieder gegangen ist, wobei der Dekan zu sehen haben wird, daß sie bei keinem Mitgliede länger als 10 Tage verweile, wird eine Sitzung vorgenommen zur Berathung und Schluß-Fassung ob die Abhandlung anzunehmen, oder aber zurückzuweisen sei.

§ Bei dieser Berathung wird der Professor dessen Fach vom Gegenstande der Abhandlung am nächsten berührt wird, seine Meinung zuerst abgeben.

## Art. 99

Die für unzulänglich erkannte Abhandlung wird dem Candidaten mit einer kurzen Mittheilung der Gründe zur Umarbeitung zurückgestellt.

§ Genügt sie abermals nicht, so wird dem Candidaten ~~so wird dem Candidaten~~ aus seinen noch übrigen neun Sätzen ein anderer Gegenstand zur Abhandlung bestimmt.

§ Wenn auch diese Abhandlung den wissenschaftlichen Erfordernissen nicht entspricht, so verliert der Candidat unbedingt das Recht zur Erlangung des Doktorgrades.

## Art. 100

Wird die Abhandlung pro gradu als zureichend erkannt, so wird mit dem Candidaten spätestens acht Tage nach der erfolgten Annahme derselben in Gegenwart des ganzen Professoren-Collegiums eine wissenschaftliche Unterredung über diese Abhandlung vorgenommen, hauptsächlich zur

Erlangung

jego przyjętem pracy. Rozmowa ta polecona będzie przez Grono jednemu z Professorów który za najwłaściwszego znawcę przedmiotu poczytanym być może.

§ Gdyby rozmowa taka okazała zupełną nieświadomość przedmiotu, o którym kandydat rozprawę podał, gdyby się mianowicie przez to wykryło, iż rozprawa nie jego własnem jest dziełem, wtedy kandydat prawo do promocyi stanowczo traci, choćby poprzednie examina nawet najlepiej odbył.

## Art. 101

Jeśli rozmowa w przedmiocie rozprawy uznaną zostanie za dostateczne autorstwa sprawdzenie, wtedy zachowaną będzie z podpisem autora i członków Grona przy aktach jego promocyi w Archiwum Wydziału, i poleconą będzie kandydatowi do niezbędnego ogłoszenia onejże drukiem, i do złożenia Gronu na ręce Dziekana 50<sup>ciu</sup> onejże exemplarzy, przeznaczonych częścią dla biblioteki Uniwersytetu Jagiellońskiego, częścią dla bibliotek uniwersytetów Państwa austryackiego, częścią zaś wreszcie dla innych znakomitszych uniwersytetów zagranicznych bibliotek, mianowicie tych, które się pod tym względem Uniwersytetowi Jagiellońskiemu wzajemniają.

§ Po dokonaniu tego warunku na posiedzeniu Grona Professorów prawa, spisanym będzie ostateczny protokół zbiorowy wzmiankujący o wszystkich kolejach podjętych z kandydatem prób

jego

Erlangung der Überzeugung, daß sie von ihm selbst verfaßt wurde.

§ Die Vornahme des Colloquiums wird vom Professoren-Collegium jenem Professor übertragen, welcher als der gründlichste Kenner des Gegenstandes der Abhandlung betrachtet werden kann.

§ Sollte die Unterredung die gänzliche Unbekanntschaft des Gegenstandes, über welchen der Kandidat die Abhandlung überreichte, erweisen, sollte es sich insbesondere herausstellen, daß die Abhandlung nicht das eigene Werk des Kandidaten sei, so verliert er unbedingt das Recht zur Erlangung des Doktorgrades, wenn auch die früheren Prüfungen bestens ausgefallen sein sollten.

## Art. 101

Liefert die Unterredung den vollkommen hinreichenden Beweis über die Autorschaft des Kandidaten, so wird die Abhandlung versehen mit der Unterschrift des Kandidaten und der Mitglieder des Professoren-Collegiums und den seine Promotion betreffenden Akten im Archiv der Fakultät beigelegt, und dem Kandidaten die unumgängliche Drucklegung derselben, so wie die Übergabe von 30 Exemplaren zu Händen des Dekans anbefohlen. Diese Exemplare sind theils für die Jagellonische Universitäts-Bibliothek, theils für die österreichischen Universitäts-Bibliotheken, theils für die Bibliotheken der angeseheneren ausländischen Universitäten, insbesondere für jene bestimmt, welche sich in dieser Beziehung auf gleiche Weise gegen die Jagellonische Universität benehmen.

§ Nach Erfüllung dieser Verpflichtung wird in der Sitzung des Professoren-Collegiums ein Schlußprotokoll aufgenommen, in welchem alle einzelnen

jego naukowej zdatności i uchwalona będzie możność przystąpienia kandydata do jego inauguracyi i do udzielenia mu dyplomu Doktora praw obojga.

## Art. 102

Ścisłym obowiązkiem wszystkich członków Grona będzie na każdym examinie i każdem ocenianiu robót, słowem na każdej obradzie względem promocyi przedsiębranej być obecnym.

§ Do examinowania z przedmiotów katedrom ich odpowiednich Professorowie właściwi mają obowiązek główny, mają jednak prawo examinować kandydata Professorowie wszyscy.

## Art. 103

W examinowaniu i ocenianiu wypracowań kandydata mają członkowie Grona z tej wychodzić zasady, iż nie dość jest po kandydacie żądać tych tylko wiadomości i tego stopnia wykształcenia, których dostępuje uczeń prawa z wykładów uniwersyteckich. Przeciwnie żądana być ma po kandydacie znakomitsza wprawność umiejętna, znajomość literatury a przynajmniej najważniejszych dzieł w każdym przedmiocie istniejących i samodzielność myślenia. Będzie miało słowem Grono Professorów prawa na myśli, iż przez promocyą na stopień Doktora ma dać kandydatowi świadectwo, jego przezywi:stej prawniczej uczoności, i że za to świadectwo odpowiedzialność na siebie zaciąga tak przed Państwem, które Doktorom pewnych praw i przywilejów przyznaje, jako też przed całym naukowym światem.

Art.

einzelnen mit dem Kandidaten über seine wissenschaftliche Befähigung vorgenommenen Erprobungen erörtert werden, und gleichzeitig sowol die Zulässigkeit des Kandidaten zur Inauguration, als auch die Ertheilung des Doktor-Diploms ausgesprochen wird.

## Art. 102

Es wird allen Mitgliedern des Professoren-Kollegiums zur strengen Pflicht gemacht, bei jeder Prüfung, bei jeder Begutachtung der Ausarbeitungen, kurz bei jeder Berathung bezüglich der Ertheilung des Doktorgrades gegenwärtig zu sein.

Ueber die speziellen Disziplinen der Rechtswissenschaft den Kandidaten zu prüfen, sind die betreffenden Fach-Professoren besonders verpflichtet. Berechtigt sind aber alle Professoren aus allen Gegenständen zu prüfen.

## Art. 103.

Bei den Prüfungen und Begutachtungen der Ausarbeitungen der Kandidaten haben die Mitglieder des Professoren-Kollegiums von dem Grundsatze auszugehen, daß es nicht hinreichend ist, von dem Kandidaten nur jene Kenntnisse, und bloß jenen Grad der Ausbildung zu verlangen, die sich ein Zuhörer schon durch die Lehrvorträge an der Universität verschafft. Es soll im Gegentheil vom Kandidaten eine bedeutendere wissenschaftliche Reife, eine literarische Kenntniß wenigstens der wichtigsten Werke in den einzelnen Zweigen, und ein selbstständiges Denken verlangt werden. Das Professoren-Kollegium soll überhaupt den Umstand berücksichtigen, daß es durch die Ertheilung des Doktorgrades dem Kandidaten ein Zeugniß seiner wirklichen Rechts-Gelehrsamkeit ausstellt, und daß es durch die Ausfertigung dieses Zeugnisses eine Verantwortung

sowol

## Art. 104

Do uchwały każdej orzekającej dostateczność lub niedostateczność uzdatnienia kandydata potrzebna jest obecność przynajmniej 3/4 części całkowitej liczby członków Grona.

§ Do uznania dostatecznego uzdatnienia potrzebna jest większość głosów bezwzględna.

## Art. 105

Inauguracya Doktora będzie publiczna i nastąpi według dawnego obyczaju Uniwersytetu Jagiellońskiego z pominięciem publicznej dysputy w sposób następujący: W wyznaczonym i naprzód na wrotach Uniwersytetu ogłoszonym dniu, miejscu i godzinie, w przytomności piśmiennie i umyślnie do tego przez Dziekana zaproszonych Rectoris Magnifici, Dziekanów innych Wydziałów i Professorów prawa promocyi takowej dopełni Dziekan Wydziału prawa lub jego zastępca. Rektor, Dziekani i Professorowie assystujący obrzędowi uroczystemu przybrani będą wszyscy w togi i berety Wydziałom ich i godności właściwe. Kandydat stanąwszy przy przygotowanej do obrzędu katedrze krótką przemową do Władz akademickich i publiczności, Akt z nim przedsięwziętym być mający zagai. Następnie Dziekan Wydziału prawa odczyta protokół ostateczny, i uchwałę Grona wspomnianą w Art. powyższym i przystąpi do odebrania od kandydata sponsyi

Art.

sowol dem Staate gegenüber, welcher den Doktoren gewisse Rechte und Privilegien ertheilt; als auch gegenüber der ganzen gelehrten Welt auf sich nimt.

Art. 104.

Zu jeder Schlußfassung über die Zulänglichkeit oder Unzulänglichkeit der Befähigung des Kandidaten ist die Anwesenheit wenigstens 3/4 sämtlicher Mitglieder des Professoren-Collegiums erforderlich.

Zur Anerkennung der hinreichenden Befähigung wird die absolute Stimmenmehrheit gefordert.

Art. 105.

Die feierliche Doktors-Promotion wird öffentlich nach dem alten Gebrauche der Universität aber mit Weglassung der öffentlichen Disputation auf folgende Art vorgenommen werden: Am bestimmten Tage und Orte zu der bestimmten Stunde, welche durch Anschlag am Thore der Universität zum voraus verkündet werden, in Gegenwart der dazu besonders schriftlich vom Dekan eingeladenen Professoren der Rechte, Dekane der übrigen Fakultäten und des Rectors der Universität, wird den Promotions-Akt der Dekan der juridischen Fakultät oder sein dazu designirter Stellvertreter vornehmen. Der Rector Magnificus, die Dekane und die dem feierlichen Akte beisitzenden Professoren der Rechte werden dabei in feierlicher Tracht erscheinen. Der Kandidat wird seinen Platz neben der aufgestellten Katheder einnehmen, während der Dekan der juridischen Fakultät oder sein Stellvertreter mit wenig Worten den Promotions-Akt einleitet, und den Schriftführer der Fakultät zur Vorlesung des betreffenden im Art. 101 erwähnten Protokolls und Fakultätsbeschlusses auffordert. Nach Verkündigung dieser Akte folgt die feierliche Sponsion des Kandidaten.

Art.

## Art. 106.

Kandydat położy prawicę na złożonych w krzyż i przez Bedellów trzymanych bertach Uniwersytetu i odpowie wyrazem: „Spondeo" na każde z następujących osobno przez Dziekana odczytywanych onemuż zapytań:

1° Spondesne, te studiis juridicis et juri profitendo diligentem et assiduam operam daturum?

2° Spondesne in exercenda juris, qua excellis doctrina et prudentia, te per omnem vitam boni viri officio functurum, uti juris aequitatis justitiaeque consultum facere oportet et par est?

3° Spondesne te commoda Augustissimi Imperatoris Magnique Ducis nostri et reipublicae quovis loco, quocumque tempore pro viribus curaturum?

4° Spondesne te Almam Universitatem Jagellonicam omnibus in rebus enixissime juvaturum utilitati gloriaeque ejus augendae operam daturum, et si res postularit te jura ejus acriter defensurum?

Podczas niniejszego Aktu sponsyi, Rektor, wszyscy Dziekanowie i Professorowie assystujący uroczyście powstaną i wraz z promowującym przywdzieją na głowę berety.

## Art. 107

Po takowej sponsyi i odstąpieniu bedellów na obie strony Katedry, bedell trzeci przywdzieje kandydatowi togę Wydziałowi prawniczemu właściwą, a Dziekan z nakrytą głową przemówi do kandydata:

„Przywdziej więc uczony mężu tę Doktorów szatę, która podobnie jak dziś ciebie, tak okrywała niegdyś sławnych Uniwersytetu naszego, a zasłużonych krajowi prawników. Poważna szata niech ci przywodzi na myśl powagę twego powołania i zacność nauki, która odwodzi umysł uczonych od śmiesznych względów próżności zewnętrznej. Jest to najozdobniejsza uczonym przyzwoita suknia, pod którą dobrze

się

## Art. 106

Derselbe wird seine rechte Hand auf die von den Pedellen kreuzweise zusammengehaltenen Universitäts-Szepter legen, und mit dem Worte „Spondeo" eine jede der folgenden vom Promovierenden vorgelesenen Fragen beantworten.

(die Sponsionsformel im polnischen Original)

Während dieser Sponsionsworte werden der Rector Magnificus, die Dekane und die beisitzenden Professoren sich erheben, und ebenso wie der Promovierende ihre Häupter bedecken.

## Art. 107

Nach vollzogenem Gelöbnisse, werden die beiden Pedelle auf die Seiten der Katheder treten, ein dritter wird dem Candidaten die den Juristen eigenthümliche Toga anziehen, und der Promovierende wird mit bedecktem Haupte die feierliche Promotions-Akte in folgenden Worten und Handlungen verrichten:

„Ziehet an, gelehrter Herr, dieses Kleid der
„Doktoren - welches von jeher ebenso die in der
„Universität Lehrenden, wie um das Land
„wohl verdienten Juristen bedeckte - wie es Euch
„heute schmückt. [illegible], soll aufsehen

Euch

„się wydać może, zgięta nawet pod ciężarem pracy
„naukowej budowa ciała."

Podając księgę kandydatowi roztwartą rzecze dalej:
„Podaję w ręce księgę, księgę roztwartą jako sym-
„bol twej właśnie nam przez ciebie ślubowanej
„powinności, iż nie ustaniesz nadal w tych nau-
„kowych źródłach, w tych niemych nauczycie-
„lach mądrości zasilać zdolności umysłu twe-
„go, lecz korzystając z ciągłych postępów nau-
„ki sam też znów z siebie do jej wzrostu się
„przyczynisz."

Zamykając księgę w ręku kandydata rzecze:
„Zawieram księgę ci podaną na oznakę, że
„na wpół tylko nauki ten czerpie, kto ich
„w samych tylko księgach szuka. Świat cały
„i ludzkość, a przedewszystkiem ojczyzna po-
„winna dla uczonego być i wielkiem zwierciad-
„łem badanej prawdy, i wielkiem polem zasto-
„sowania nabytej już nauki. Zamknięcie
„książki niech ci też i to oznacza, że nie
„dość jest z cudzych korzystać zasobów,
„lecz że samodzielne myślenie prawdziwie
„uczonego cechuje."

Wkładając pierścień na palec kandydatowi:
„Wkładam ci pierścień jakby ślubną obrączkę
„przy tych twoich uroczystych z umiejętnością
„zaręczynach. Będziesz ją kochał jako oblu-
„bienicę, a ona wierna dla ciebie będzie pocie-
„szycielką we wszystkich stosunkach
„życia, wśród nieszczęść nawet i trosków.
„Będziesz ją kochał i dla niej samej, boć
„ona prawdziwym sama z siebie skarbem;
„będziesz ją kochał i dla kraju twego, bo
„ona jemu zbawienie podaje; będziesz
„ją kochał dla samego siebie, bo ona i cie-
„bie wynosi."

Wkładając

„erst Euch berufen, und die Würde eines Wissen-
„schaftenkundigen welche den Gelehrten vom sittlichen Stand
„der äußeren Zierlichkeit erkennen. Dieses ist das
„schmückendste dem Gelehrten geeignete Kleid,
„welches auch einem von der Bürde der wissen-
„schaftlichen Arbeiten gebeugten Körper wohl an-
„steht"
Indem der Promovirende dem Candidaten ein
offenes Buch einhändigt, fährt er fort:
„Ich überreiche Euch dieses offene Buch, als Symbol
„der von Euch heute angelobten Verpflichtung
„daß Ihr nicht unterlassen werdet, aus den wissen-
„schaftlichen Quellen, aus diesen stummen Lehrern
„der Weisheit, immer mehr und mehr zu schöpfen,
„und dadurch eure Geisteskräfte zu fördern; daß
„Ihr im Gegentheil die immerwährenden Fort-
„schritte der Wissenschaft benützend, auch Euerer-
„seits zur Aufklärung derselben beitragen
„sollet."
Das Buch in den Händen des Candidaten schlie-
ßend, spricht er:
„Ich schließe das Euch überreichte Buch mit dem
„Bedeuten, daß man seine Kenntnisse
„nur halb fördert, wenn man sie nur aus
„den Büchern schöpft. Die Welt und die ganze
„Menschheit, vorzüglich aber das eigene Vater-
„land sollen für den Gelehrten theils zum Spie-
„gel der nachzuforschenden Wahrheit, theils zur
„Werkstätte der Anwendung seiner bereits
„erlangten Geistesbildung werden. Auch soll
„euch das Schließen des Buches daran erinnern,
„daß es nicht genüge, nur die wissenschaftlichen
„Erzeugnisse Anderer zu benützen, sondern
„daß ein selbstständiges Denken und Wirken
„dem wahren Gelehrten zieme."
Einen Ring dem Finger des Candidaten anheftend:
„Ich stecke Euch diesen Ring auf, gleichsam den
„Ehering bei Eurer feierlichen Verlobung mit der
Wissenschaft

Wkładając na szyję kandydatowi łańcuch:
„Zawdziewam na Ciebie ten łańcuch na oznakę,
„iż nierozerwane więzy łączą cię z Uniwersyte-
„tem Jagiellońskim; na oznakę, iż jakoby
„wierny lennik tej starożytnej matki nauk pol-
„skich jesteś zobowiązanym do przysparzania
„jej dobra i sławy i do stawania w obronie
„praw jej, ile ci sił starczy."
Wkładając kandydatowi na głowę beret:
„Pokrywam w reszcie głowę twoję w oznakę,
„iż nauka Twoja i godność, którą odbierasz
„wywyższa cię rzeczywiście, i daje ci niewi-
„dzialną wprawdzie lecz nie mniej rzeczy-
„wistą władzę panowania umysłowego nad
„każdym, kto ci w zdolnościach i w nauce
„wyrównać nie zdoła. Dopóki vam własną Twą
„godność i wartość będziesz umiał we wszystkich
„życia kolejach, uszanować, dopóty jej żadna inna
„siła poniżyć nie zdoła. Bo potęga umysłu i po-
„waga umiejętności samo z siebie istnie, i żadnej
„nie potrzebuje pomocy: a w Państwach oświeco-
„nych, zlewane na nią zaszczyty są tylko uzna-
„niem jej samoistnej zacności."

Wprowadziwszy za rękę kandydata do katedry.
„A teraz wprowadzam Cię do katedry, jakby do
„wywyższonego nauki tronu, z którego głos za-
„bierają uczeni drugich uczący. Od tej chwili
„wywyższony jesteś rzeczywiście na stopień Ucza-
„cego; na stopień Doktora praw obojga. Tym-to
„tytułem godności Ja pierwszy Cię pozdrawiam
„prawa i przywileje Doktora praw obojga w-
„imieniu całego Wydziału prawniczego na Cie-
„bie rozciągam, i życzę wszelkiej pomyślno-
„ści i sławy w tym zawodzie pracownika pracu-
„jącego i nad własnem wydoskonaleniem i nad

nauczaniem

„Wissenschaft. Ihr werdet sie lieben gleich einer
„Braut; und sie wird Euch zur treuen Freundin
„werden, in allen Verhältnissen des Lebens,
„zur Trösterin sogar im Unglück und Kummer.
„Ihr werdet sie lieben, um ihrer selbst willen;
„denn an sich allein ist sie ein kostbares Kleinod;
„Ihr werdet sie lieben, um des Staates willen,
„denn sie bringt dem Vaterlande Heil; Ihr wer-
„det sie lieben um Euerer selbst willen, denn sie
„erhebt Euch selbst."

Beim Umhängen einer Halskette:

„Ich hänge Euch diese Halskette um, zum Zeichen,
„der unzertrennbaren Bande, die Euch an die jagel-
„lonische Universität knüpfen - zum Zeichen, dass
„ihr gleich einem treuen Lehnsmanne dieser
„unserer Alma Mater zur Förderung ihres Wohls
„und ihres Ruhmes, und zur Vertheidigung ihrer
„Rechte, nach Kräften verpflichtet seid.

Bei der Aufsetzung des Doktor-Biretts:

„Ich bedecke nun Euer Haupt, zum Zeichen, daß Eure
„Gelehrsamkeit und die Würde zu welcher Ihr nun
„gelangt, Euch wirklich erhebt - und Euch zwar eine
„unsichtbare, dennoch aber eine unbestreit-
„bare Macht, eine intellektuelle Ueberlegenheit
„über alle jene ertheilt, die Euch in ihren Fähig-
„keiten und ihrer Bildung nachstehen. Solange
„Ihr selbst auf allen Stufen Eures Lebens, Eure
„eigene Würde aufrecht halten werdet, solange
„wird sie keine andere Gewalt erniedrigen
„können. Denn die Macht des Geistes und des
„Uebergewichts der Wissenschaft haben ihre ei-
„gene feste Existenz, welche keiner anderen Stütze
„bedarf: und die ihnen in aufgeklärten Staaten
„zugetheilten Ehrenvorzüge erscheinen ~~[illegible]~~ wirklich als
„eine Würdigung ihres selbstständigen Werthes."

Nach der Einführung des Kandidaten in die Katheder:

„Und nun führe ich Euch in die Katheder ein,

gleichsam

unauczaniem drugich, bądź z nauczycielskiej katedry
„ bądź przez uczone Twe dzieła."

Następnie w miejscu swém powstanie Rector Magni„
ficus lub jego Zastępca i nakrywszy głowę, ołwieści pu=
bliczności promocyję nowego Doktora w słowach:

„ Z mocy praw i przywilejów nadanych Uniwer„
„ sytetowi naszemu przez ś. p. Królów Kazi=
„ mierza Wgo i Władysława Jagiełły i ich na„
„ stępców, z mocy potwierdzenia tych praw i przy=
„ wilejów przez Ojców św. Urbana V i Boni=
„ facego IX Papieżów, z mocy praw tychże przy=
„ znanych przez Rząd Najjaśniejszego Panu=
„ jącego nam Monarchy, Cesarza Austryi,
„ Króla Galicyi i Lodomeryi, Wielkiego Księ=
„ cia Krakowskiego (Franciszka Józefa) -
„ nowo promowowanego Doktora praw oboj=
„ ga, Pana N. N. My Rektor Uniwersyte=
„ tu Jagiellońskiego publicznie Doktorem
„ Praw obojga ogłaszamy, i onemuż dyplom
„ na ten stopień wydać niniejszem poleca=
„ my."

Po ogłoszeniu takowem nowo promowowany
Doktor z katedry krótką przemową dziękczyn=
ną uroczysty obrzęd zakończy.

„gleichsam zu dem erhabenen Throne der Wissen-
„schaft, von welchem die Gelehrten zur Belehrung
„Anderer ihre Stimme erheben. Und von diesem
„Augenblicke an, seid Ihr wirklich zum Range
„eines Doktors der beiden Rechte erhoben. Von
„mir zuerst empfanget den Gelehrten-Gruss
„Herr Doktor – mit dieser neuen Benen-
„nung, indem ich Euch alle Rechte und Vorrechte
„der Doktoren *juris utriusque*, im Namen
„der ganzen juridischen Fakultät ertheile.
„und Euch viel Glück und vielen Ruhm wünsche
„in Eurer wissenschaftlicher Laufbahn, in wel-
„cher Ihr stets fortschreitend, entweder als Do-
„zierender oder als Schriftsteller zur Beleh-
„rung Anderer auftreten sollet."

Hierauf erhebt sich der Rector Magnificus
oder sein Stellvertreter, und verkündigt dem
Publikum mit bedecktem Haupte, die erfolgte
Promotion des neuen Doktors folgendermaßen:

„Kraft der Gerechtsame und der Privilegien
„welche unserer Universität von den Königen
„Casimir dem Grossen und Ladislaus Jagello
„seligen Andenkens und allen ihren Nach-
„folgern ertheilt worden sind – Kraft der Be-
„stätigung dieser Rechte und Privilegien von
„Seiten der heiligen Väter Urban V und Bo-
„nifaz IX –, Kraft der Anerkennung jener Rechte
„von Seiten der Regierung Seiner Majestät
„unseres Allerdurchlauchtigsten Herrschers Franz
„Josef I, Kaisers von Österreich, Königs von
„Galizien und Lodomerien und Großherzog
„von Krakau etc – verkünden wir Rector
„der Jagellonischen Universität den eben pro-
„movirten Herrn N. N. als Doktor der beiden
„Rechte, und versichern hiermit, dass ihm darüber
„die mit dem grossen Siegel unserer Universität
„versehene Urkunde ausgeliefert werde."

Nach dieser Verkündigung wird der neu promovirte
Doktor mit einer von der Catheder ausgehaltenen

dankende

Art. 108

Formularz dyplomów dla zwyczajnie promowowanych Doktorow Obojga Prawa jest następujący:

Q. D. B. V.

Auspiciis Sacrae Caesareo-Regiae Majestatis Augustissimi et Potentissimi Principis (Francisci Josephi) Imperatoris Austriae, Regis Galiciae et Lodomeriae, Magni Ducis Cracoviensis etc. etc.

Magnifico Universitatis Jagellonicae Rectore N. N. Doctore N. N. Professore N. N.

Auctoritate Ordinis Jurisconsultorum ejusdem Universitatis, N. N. praedicti Ordinis Decanus

Promotor legitime constitutus

Viro doctissimo N. N.

publica, quae examina rigorosa et dissertationis ejus scrutinium subsequuta erat, inauguratione, summos in utroque jure honores et privilegia die n. n. rite contulit. Cujus rei has litteras testes sigillo majori Universitatis muniri jusserunt.

§ Formularz dyplomow udzielanych nadzwyczajnie dla uczczenia zasług znakomitych mężów będzie następujący:

Q. D. B. V

Auspiciis etc. etc.

Ordinis Jurisconsultorum Decanus et Professores

Universitatis praedictae

Viro doctissimo et amplissimo N. N.

pro singulari ejus merito in ... (wzmianka o rodzaju zasługi) die n. n. summos in utroque jure honores et privilegia sponte et ultro contulerunt. Cujus rei etc. etc.

§ Podpisują dyplomy Doktorskie z jednej strony Rector Magnificus, Dziekanowie innych Wydziałów i Sekretarz Universytetu — z drugiej strony

Dziekan

dankend, den feierlichen Promotions-Akt beschließen.

Art. 108

Das Formular zum Diplom für einen ordentlich graduirten Doktor der beiden Rechte lautet:

(Formular I. im polnischen Original.)

Das Formular zum Diplom für einen wegen seiner ausgezeichneten Verdienste, außerordentlich kreirten Doktor lautet wie folgt:

(Formular II im polnischen Original)

Die Diplome werden auf der linken Seite vom Rector Magnificus, den Dekanen der übrigen Fakultäten, und dem Universitäts-Sekretär, auf der rechten aber vom Dekan und vom Schriftführer des juridischen Professoren-Collegiums unterzeichnet.

Dziekan i Sekretarz Wydziału prawniczego.

§ Wydawane będą dyplomy z Kancellaryi Uniwersytetu na pergaminie z wielką wiszącą herbową pieczęcią Uniwersytetu.

## Art. 109

Taxa za examina i promocyę należąca się członkom Grona Professorów prawa będzie stosowana do ilości przedsięwziętych z kandydatem examinów i rozstrzaśnień jego rozpraw.

§ Za każdy examin jako też za każde rozstrzasanie jego inauguralnej rozprawy, opłaci kandydat uprzednio Sekretarzowi Wydziału na rzecz Grona Professorów dukatów 10 w złocie, i za każdy raz prosząc o wyznaczenie mu terminu, lub składając rozprawę zatączy kwit Sekretarza.

§ Jeśli kandydat bądź w examinie którym przepadnie bądź po odrzuceniu jego pierwszej rozprawy, drugą w innym przedmiocie wskazanym podaje, opłaci taxę od ponowionych z nim badań i rozstrzasań na nowo w tejże dukatów 10 ilości.

§ Za akt inauguracyi na rzecz assystujących Rektora i Dziekanów Uniwersytetu opłaci kandydat w Kancellaryi Uniwersytetu również dukatów 10 a wzmiankowany w Art. 101 protokół zbiorowy examinacyjny i uchwała możności promocyi nie może nastąpić wprzód aż po dopełnieniu warunku opłacania taxy należnej w zupełności.

§ Drobniejsze koszta Aktu inauguracyi i kancellaryjne za dyplom złoży nowo kreowany Doktor po inauguracyi Sekretarzowi Uniwersytetu przy odbiorze dyplomu.

Sie werden von der Universitäts-Kanzellei auf Pergament, mit dem großen hängenden Wachssiegel der Universität ausgeliefert.

## Art. 109

Die den Mitgliedern des Professoren-Collegiums gebührende Prüfungs und Promotionstaxe, wird von der Anzahl der mit dem Candidaten vorgenommenen mündlichen Prüfungen und Begutachtungen seiner Dissertation abhängen. Für eine jede Prüfung und für jede Begutachtung seiner Inaugural Dissertation, wird der Candidat im voraus für das Professoren-Collegium dem Schriftführer desselben 10 Dukaten in Gold erlegen. Bei jeglichem Gesuche um Festsetzung des Prüfungs-Termins, oder bei Vorlage seiner Dissertation wird er die Quittung über die voraus entrichtete Taxe beifügen.

Wenn der Candidat entweder eine der Prüfungen nicht besteht, oder nach Verwerfung seiner ersten, eine zweite oder einen andern Inhalt geschriebene Dissertation einreicht, so wird er für die erneuerte Prüfung und Begutachtung neuerdings die Taxe von 10 Dukaten entrichten.

§ Für den feierlichen Inaugurations-Akt wird er zum Vortheil der assistierenden Dekane und Rector Magnificus der Universität ebenfalls die Taxe von 10 Dukaten in der Universitäts-Canzlei erlegen.

§ Das im Art. 101 erwähnte Schlußprotokoll und der die Promotion bewilligende Beschluß des Professoren-Collegiums können erst nach vollständiger Entrichtung aller gebührenden Taxen erfolgen.

§ Die minderen Zubereitungskosten der feierlichen Inauguration, und die Canzelleigebühren für das Diplom, wird der neue Doktor erst nach der Promotion, beim Empfange des Diploms an den Universitäts Secretär entrichten können.

Art.

Art. 110

Osoby wyznań niechrześciańskich nie mogą być w Wydziale prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego ani z prawa kanonicznego examinowane, ani publicznie według obrządku w Art. 105, 106, 107 przepisanego inaugurowane i inwestowane.

2° Nie będą też mogły otrzymać stopnia Doktora Praw Obojga, lecz tylko stopień Doktora praw świeckich.

3° Stósownie do tego formuła dyplomu Doktorskiego dla niechrześcian właściwie odmieniona będzie.

## Tytuł IX

## O udzielaniu wsparcia uczniom prawa i innych powszechnych nagrodach konkursowych.

Art. 111

Fundusz zebrany z taks habilitacyjnych i promocyjnych w całości lub części użytym będzie na udzielanie wsparcia dla uczniów prawa pilnych i zdatnych a zwłaszcza mniej zamożnych.

Art. 112

W razie możności wsparcie udzielone będzie trzem corocznie młodzieńcom w sposobie nagrody za piśmienne naukowe wypracowanie, do której konkurować wolno każdemu immatrykułowanemu zwyczajnemu i świadectwo examinu maturitatis posiadającemu a już więcej jak przez dwa półrocza na nauki prawnicze uczęszczającemu uczniowi.

2° Każde wynosić będzie najwięcej 10, najmniej 6 dukatów w złocie.

Art. 113

Corocznie w pierwszym tygodniu miesiąca Maja ogłoszone będą przez Grono Professorów prawa i

na

Art. 110

Kandidaten nichtchristlicher Konfession können in der juridischen Fakultät der Jagellonischen Universität weder über das Kirchenrecht geprüft, noch öffentlich und feierlich (: nach dem im Art. 105, 106 und 107 vorgeschriebenen Ritus :) promovirt, und investirt werden. Sie werden auch nur den Grad und Titel eines <u>Doktors des Rechtes</u>, nicht aber den eines <u>Doktors der beiden Rechte</u> erhalten können. Demnach wird auch das Formular des Doktor Diploms für Nicht Christen einer entsprechenden Modifikazion unterliegen.

## IX Abschnitt

Von der Unterstützung der Studierenden der juridischen Fakultät, und von allgemeinen im wissenschaftlichen Konkurse zu ertheilenden Prämien.

Art. 111.

Die Habilitations und Promotions-Taxen werden gänzlich oder theilweise zur Ertheilung von Unterstützungen an fleissige befähigte und unbemittelte Rechts-Zuhörer verwendet.

Art. 112.

Diese Unterstützung wird wo möglich jährlich drei Zuhörern ertheilt und zwar für eine schriftlich wissenschaftliche Ausarbeitung. Zur Preisbewerbung werden alle immatrikulirten ordentlichen Zuhörer zugelassen, welche sich mit einem Maturitäts-Zeugnisse ausweisen, und die juridischen Vorlesungen bereits im dritten Semester besuchen. Jeder Preis hat wenigstens 6 # und nicht mehr als 10 # in Gold zu betragen.

Art. 113.

Das Professoren-Kollegium hat nach vorgängiger Berathung jährlich in der ersten Woche des Monats Mai drei ebenso viel verschiedenen Lehrfächer be-

treffende

na drzwiach gmachu Uniwersytetu wywieszone trzy do przedmiotów trzech osobnych katedr prawa odnoszące się zadania przez Grono Professorów uchwalone.
² Wypracowania tych zadań mają być przez konkurrujących uczniów najdalej na dzień 2° Pazdziernika tegoż roku złożone; tak aby ocenienie wszystkich podanych wypracowań przez trzech właściwych Professorów zreferowane, a przez całe Grono zadecydowane być mogło dogodnie przed dniem 2° Grudnia.
² W tym dniu jako rocznicy szczęśliwego wstąpienia na tron Jego Apostolskiej Mości Najjaśniejszego obecnie panującego Cesarza, uczniom autorom najlepszych wypracowań Dziekan Wydziału doręczy naprzód w Kancellaryi swego urzędu przeznaczone dla nich nagrody, a następnie uroczyście na Zgromadzeniu wszystkich Professorów i uczniów Prawa uprzednio zapowiedzianém oznajmi pochwalnie ich naukowe pierwszeństwo i odebraną nagrodę, wymieniając oraz i tych, których wypracowania najwięcej się do lepszości wypracowań nagrodzonych zbliżają.

Art. 114.

Jeśli autor wypracowania uznanego za najlepsze i za godne nagrody, nie jest w stanie takim, aby pieniężnego wsparcia potrzebował tedy jego pierwszeństwo nie mniej uroczyście ogłoszonem będzie, a co do nagrody będzie mu zostawione użyczenie onejże jednemu z tych mniej zamożnych uczniów, których wypracowania uznane będą przez Grono jako najwięcej do poprzednich zbliżone.

Art. 115.

Wogóle składane wypracowania takowe będą dla Grona Professorów zasadą ocenienia pilności uczniów tak przy świadectwach onymże wydawanych; jako też przy uwolnieniach

treffende Preisaufgaben aufzustellen, und an dem schwarzen Brette der Universität anschlagen zu lassen: die Ausarbeitungen dieser Aufgaben haben die sich um den Preis bewerbenden Studierenden längstens bis zum 2ten October desselben Jahres abzuliefern, so daß die Beurtheilung aller Preisschriften von den betreffenden Professoren vorgetragen und der positive Beschluß darüber von dem Professoren Collegio füglich vor dem 2ten December gefaßt werden könne.

An dem letztgenannten Tage, als dem glücklichen Jahrestage der Thronbesteigung Seiner Apostolischen Majestät des jetzt regierenden Kaisers wird der Dekan zunächst in seiner Amtskanzellei den Verfassern der gelungensten Ausarbeitungen die festgesetzten Preise einhändigen, und gleich darauf in einer im voraus angekündigten feierlichen Versammlung sämmtlicher Professoren und Studierenden der Rechtsfakultät ihren errungenen wissenschaftlichen Vorzug belobend verkünden, zugleich aber auch diejenigen Bewerber namhaft machen, deren Ausarbeitungen in ihrer Gediegenheit sich den gekrönten Preisschriften am meisten annähern.

Art. 114.

Bedarf der Verfasser einer preiswürdigen Ausarbeitung der Geldunterstützung nicht, so wird nichts desto weniger sein wissenschaftlicher Ruhm feierlich veröffentlicht, und ihm zugleich freigestellt, unter den minder bemittelten derjenigen Bewerber, deren Abhandlungen den gekrönten am nächsten stehen, einen auszuwählen, dem er vorzugsweise, den ihm bestimmten Geldpreis gönnt.

Art. 115.

Im Allgemeinen werden dergleiche Ausarbeitungen dem Professoren-Collegium zum Anhaltspunkte bei der Beurtheilung des Fleißes einzelner Studierenden dienen, sowol bei

nieniach ich od Czesnego i przy przedstawieniach do stypendyów i wolnych stołów.

Art. 116.

Zadania do wypracowań uczniom przez Grono wybierane będą takie, aby rozwiązanie onych nie przechodziło sfery wiadomości, jakiéj po uczniach prawa wymagać i spodziewać się można; mają być obmyślane z tego głównie względu, aby wypracowanie uczniów stawiło ślad, iż z wykładów akademickich rzeczywiście korzysta i czyta dzieła pomocne przez Professorów zalecone.

Art. 117

Po ile razy bądź przez Rząd, bądź też przez prywatną szczodrość członków Wydziału lub innych naukowe dobro ceniących osób zbierze się fundusz pieniężny odpowiedni, tylekroć też Grono Professorów wyznaczać będzie nagrodę większą, 50 fl w złocie wynoszącą, za napisanie najlepszej rozprawy w przedmiocie nauk prawniczych przez toż Grono zadanym i wtedy według następujących postąpi sobie przepisów.

Art. 118.

Zadanie to będzie już z wyższego stanowiska umiejętności wzięte, i wysokiego też stopnia wykształcenia naukowego wymagające.

Względnie wyznaczenia zadania przedsięwziętą będzie obrada ogólna i to wskutek referatu jednego z członków, któremu zaproponowanie zadania poruczonem będzie.

Ausstellung der Frequentations-Zeugnisse, als
auch bei Befreiung von Collegiengeldern, und
bei den Vorschlägen zur Ertheilung von Stipen-
dien und Freitischen.

Art. 116.

Bei der Auswahl dieser den Hörern des Rechtes
vorzulegenden Preisaufgaben, wird das Professoren-
Collegium darauf Rücksicht nehmen, daß ihre
Lösung den Bereich jener Kenntnisse nicht über-
schreite, welche man bei Studirenden billiger-
weise voraussetzen und verlangen kann. Man
wird dabei von dem Grundsatze ausgehen, daß
durch diese Ausarbeitung der Studirende den
Beweis liefern sollte, er habe von den akade-
mischen Vorlesungen wirklichen Nutzen gezo-
gen, und sich zugleich mit den von den Professo-
ren empfohlenen Hülfsbüchern vertraut gemacht.

Art. 117

So oft, sei es durch die Freigebigkeit der Regie-
rung, sei es durch Privatgaben der Facultäts
Mitglieder oder irgend anderer die Förderung der
Wissenschaft anstrebender Personen, ein hinläng-
licher Geldfond zusammengebracht wird, so oft
wird auch das juridische Professoren-Collegium
einen größeren Preis nämlich von 30 # in
Gold für die gelungenste Abhandlung über eine
aus dem Gebiete der Rechtswissenschaft gestell-
te Preisaufgabe ausschreiben, dann aber auch
sich nach folgenden Vorschriften richten:

Art. 118

Die Preisaufgabe soll schon einen höheren Stand-
punkt der Wissenschaft betreffen, und eine
gründliche Gelehrsamkeit erfordern.
Der Aufstellung derselben wird eine besondere
Berathung gewidmet, und zwar als Folge des
schriftlichen Vortrags eines Mitgliedes des
Professoren-Collegiums, der mit dem Vor-
schlage dieser zu stellenden Preisfrage vom
Professoren-Collegio schon zuvor betraut wurde.

Die

Ogłaszenie zadania przeczonego, objawienie nazwiska autora najlepszej na zadanie rozprawy i zdawanie sprawy o innych do konkursu takowego również nadesłanych rozprawach odbywać się będzie zawsze w dniu rocznicy założenia Uniwersytetu przez Kazimierza W. na publicznem posiedzeniu Towarzystwa nauk. z Uniwersytetem Jagiellońskiem połączonego. Obwieszczonemi nadto będą te okoliczności przez właściwe czasopisma większe lub dzienniki.

Do napisania i nadesłania rozpraw przeczonych zostawionym będzie zawsze czas najwięcej dziewięciu miesięcy.

## Art. 119.

Rozprawy pisane być mają w języku polskim i w opieczętowaniu nadesłane bez kosztów pod Adressem Grona Professorów prawa, do Kancellaryi Uniwersytetu, która bądź przez pocztowy kwit zwrotny, bądź przez wydanie kwitu własnego odbiór każdej rozprawy dokładnie poświadczy.

Do każdej rozprawy ma być dołączona osobno opieczętowana kartka obejmująca wewnątrz imię, nazwisko miejsce zamieszkania i powołanie autora, zewnątrz zaś nic prócz godła /: czyli dewizy :/ tego samego którem ma być pod tytułowym napisem scechowana rozprawa sama.

Wyznaczony do tego osobny z pomiędzy członków Grona referent oceni naprzód krytycznie i na piśmie wszystkie nadesłane rozprawy, poczem obesłane będą wraz z opinią referenta, kurrendą do rąk wszystkich członków Grona, który również rezultat swej opinii na piśmie złoży.

Następnie na posiedzeniu Grona po poprzedniej obradzie orzeczonem będzie, czy i która rozprawa

godna

die Verkündigung der Preisaufgabe, die Namenseröffnung des preisgekrönten Werkes und der Vortrag über die übrigen eingesandten Handschriften, wird immer am Jahrestage der Gründung der Universität durch Kazimir den Großen, in einer um diese Zeit gewöhnlich abgehaltenen öffentlichen Sitzung der mit der Universität vereinigten Gesellschaft der Wissenschaftl. Freunde vorgenommen werden. Es werden überdieß alle diese Umstände im Wege der angemessenen wissenschaftlichen Zeitschriften und Tagblätter zur allgemeinen Kenntniß gebracht.
Zur Ausarbeitung und Einsendung der erwähnten Abhandlungen wird eine Frist von längstens neun Monaten festgesetzt.

Art. 119.

Die Abhandlungen sollen in polnischer Sprache abgefaßt, und unter der Adresse des juridischen Professoren Collegiums versiegelt, und franco an die Universitäts-Kanzlei versendet werden; welche entweder durch einen eigenen oder durch den Postrecepisse-Schein den Empfang der Abhandlung gehörig bezeugen wird.
Jeder Abhandlung ist ein eigener versiegelter Zettel beizufügen, welcher inwendig den Vor- und Zunamen, den Wohnort und den Beruf des Verfassers enthalten, außen aber mit demselben Motto versehen sein soll, welches unter dem Titel der Abhandlung selbst steht.
Ein besonderer aus der Mitte des Professoren-Collegiums ernannter Referent übernimmt sämtliche Abhandlungen zur kritischen Prüfung, und übersendet dieselben samt seinem schriftlichen Gutachten der Reihe nach allen Mitgliedern des Professoren-Collegiums welche ihre Ansicht ebenfalls schriftlich anzugeben haben.
Die Zuerkennung des Preises erfolgt nach vorgängiger Berathung in einer Sitzung des Professoren-Collegiums mit absoluter Stimmenmehrheit.

Art.

godną jest wyznaczonej nagrody.
Do przyznania tejże potrzebną jest większość bezwzględna głosów.

Art. 120

Po uznaniu rozprawy za godną nagrody Dziekan Wydziału prawa zda sprawę o ocenieniu rozpraw wszystkich nadesłanych na wyż przeczonem posiedzeniu publicznego Towarzystwa Naukowego, wymieniając prócz rozprawy uwieńczonej nagrodą i inne takie, które wartość naukową lecz mniejszą już w porównaniu mają. Następnie odpieczętowawszy publicznie kartkę tą samą dewizą, co i rozprawa najlepsza oszczechowaną, nazwisko autora publicznie objawi, reszty kartek bynajmniej nie otwierając.
Rozprawa tak uwieńczona wydrukowaną będzie w czasopiśmie Towarzystwa Naukowego z wyraźną wzmianką uwieńczenia onejże; prócz tego podaną będzie o niej wiadomość do innych pism naukowych polskich.
Autorowi rozprawy uwieńczonej wolno jest jednakże żądać, aby rozprawa nie w czasopiśmie Towarzystwa Naukowego, lecz osobno; w tym jednak razie na jego koszt drukowaną była.
Tenże wezwanym będzie przez dzienniki do zgłoszenia się i wylegitymowania swej własciwości, w celu odebrania przyznanej mu nagrody.

Art. 121.

Gdyby pomiędzy nadesłanemi rozprawami dwie lub więcej tak było zbliżonych do siebie co do wyższej wartości naukowej, iżby Grono Professorów między niemi dopiero rozstrzygało wyższość względną tylko jednej nad drugą, wtenczas wyznaczona być ma wprawdzie nagroda tylko dla autora rozprawy w pierwszym rzędzie położonej, lecz drugiej rozprawy autora nazwisko publicznie pochwalnie objawionem będzie, a rozprawa ta zarówno jak pierwsza do druku w czasopiśmie Towarzystwa podaną.

Art.

Art. 120

Nach anerkannter Preiswürdigkeit irgend einer Abhandlung erstattet der Dekan in der erwähnten öffentlichen Sitzung der literarischen Gesellschaft einen Bericht über die Würdigung aller eingesandten Schriften, indem er außer der gekrönten Preisschrift auch alle diejenigen hervorhebt, welche jedenfalls einen gewissen, obgleich verhältnißmäßig geringeren wissenschaftlichen Werth haben. Er eröffnet sodann den mit dem Motto der gekrönten Preisschrift bezeichneten Zettel und veröffentlicht den Namen des Verfassers.

§ Die gekrönte Preisschrift wird in den Jahrbüchern der literarischen Gesellschaft mit ausdrücklicher Erwähnung der Preiszuerkennung gedruckt, und überdieß in anderen wissenschaftlichen Zeitschriften angezeigt werden.

§ Es steht jedoch dem Verfasser der gekrönten Preisschrift frei, seine Abhandlung besonders, und nicht in den Jahrbüchern der gelehrten Gesellschaft drucken zu lassen. In diesem Falle bestreitet er aber die Druckkosten selbst.

§ Derselbe wird mittelst der Tagesblätter aufgefordert, den ihm zuerkannten Preis nach genügender Ausweisung seiner Identität zu beheben.

Art. 121

Wenn zwei oder mehrere von den eingesendeten Abhandlungen, hinsichtlich ihres wissenschaftlichen Werthes sich einander dermaßen nähern, daß das Professoren-Collegium einer von ihnen nur beziehungsweise die Preiswürdigkeit vor der anderen zuerkennen konnte, so wird zwar der Preis nur der vorzüglichsten Abhandlung zuerkannt; allein es wird auch der Name des Verfassers der anderen in der öffentlichen Sitzung rühmlich erwähnt, und seine Abhandlung gleichfalls in den Jahrbüchern der literarischen Gesellschaft gedruckt werden.

Art.

### Art. 122

Nieznani autorowie reszty nadesłanych rozpraw, wezwanemi będą, również przez gazety, aby przez czyjekolwiek pośrednictwo, kwit kancellaryi Uniwersytetu, w dowód swej własciwości złożyli i rozprawy swoje wraz z zapieczętowanemi odpowiedniemi kartkami odebrali.

### Art. 123

Gdyby albo żadna rozprawa na wyznaczone zadanie nadesłaną nie była, lub z nadesłanych żadna dostatecznej wartości naukowej nie miała, wtedy Grono Professorow prawa na rok następny toż samo zadanie ponowi, wyznaczając nagrodę podwyższoną, jeśli fundusz nato przeznaczony powiększy się;

§ Gdyby i w drugim roku nagroda bezskutecznie wyznaczoną była, wtedy na rok następny znow pojedyncza pierwotna oznaczoną być ma nagroda, zadania przedmiot zmienionym zostanie, a reszta podwyższonego funduszu zamienioną i ulokowaną będzie na kapitał, ktorego procent na cel ten sam przeznaczonym na dal będzie.

## Tytuł X

## O prezentowaniu na beneficia duchowne

### Art. 124

Prawo prezentowania osob duchownych na beneficia niektore kościelne służące według erekcyi samemu Wydziałowi prawnemu wykonywanem będzie przez Zgromadzenie wszystkich Professorów i Nauczycieli prawa aktualnie uczących, przy czem stanowczą będzie większość głosow bezwzględna

§ Jeśli zaś prawo prezentowania służy całemu Uniwersytetowi, wtedy Wydział prawniczy wpływać będzie do obrady i głosowania pełnego zgromadzenia Profes-

sorow

### Art. 122

Die unbekannten Verfasser der übrigen eingesendeten Abhandlungen werden ebenfalls mittelst der Zeitungsblätter eingeladen, durch eine noch beliebig vermittelte Verweisung der von der Universitäts-Kanzellei erhaltenen Empfangsscheine ihre Competenz zu beglaubigen, und dann zufolge ihre Abhandlungen sammt den beiliegenden uneröffneten Zetteln zurückzufordern.

### Art. 123

Ist auf die gestellte Preisfrage keine Abhandlung eingesendet oder von den eingelaufenen keine als preiswürdig anerkannt worden, so stellt das Professoren-Collegium dieselbe Aufgabe neuerdings für das künftige Jahr auf, und setzt, wenn der dazu bestimmte Fond sich vermehret hat, auf ihre Lösung wo möglich das doppelte des früheren Preises fest.

Nach fruchtlosem Verlaufe dieses zweiten Termines wird eine neue Aufgabe mit Festsetzung des gewöhnlichen einfachen Preises gestellt; der seitdem etwa angewachsene und nicht angewendete Fond aber, als Kapitalsumme angelegt, deren Interessen zu demselben Zwecke ferner bestimmt sein sollen. —

## X Abschnitt

## Von der Präsentation zu geistlichen Beneficien.

### Art. 124

Das der juridischen Facultät kraft mehrerer Stiftungen ausschließlich gebührende Präsentationsrecht zu einigen kirchlichen Beneficien, wird durch das juridische Lehrer-Collegium ausgeübt, wobei die absolute Stimmenmehrheit entscheidet.

" In Fällen aber wo das Präsentationsrecht der ganzen Universität zusteht, werden alle

dozierenden

sorów przez Rektora Uniwersytetu zwołanego przez obecność wszystkich uczących Członków swojch.

Art. 125

Każdemu z Professorów i Nauczycieli prawa wolno jest przedstawić kandydata na beneficium Duchowne, do kollacyi Wydziału należące takiego nawet, który się bynajmniej na piśmie nie podał, lecz o którym mu jednak wiadomo, iż prezentę przyjmie.

Art. 126

Przy udzielaniu prezenty Zgromadzenie Professorów i Nauczycieli prawa będzie mieć wzgląd nie tylko na własciwe kanoniczne kwalifikacye Duchownego, ale szczególniej i na to, iż pierwszeństwo należy się duchownym Professorom Uniwersytetu, aktualnym lub emerytom, a następnie Doktorom fakulteteu któregobądź, a w reszcie duchownym z nauki głębszej znanym.

## Tytuł XI

## O udzielaniu opinii prawniczej

Art. 127

Zgromadzenie Professorów i Nauczycieli prawa jest naturalnym obrońcą i doradzcą, władz akademickich wyższych, w sprawach kwestyi prawniczych i sądowych. Z tąd na każde żą-

danie

dozirenden Mitglieder der juridischen Facultät an den Berathungen und der Abstimmung bei der vom Rector der Universität zusammenberufenen Plenar Versamlung des Lehrkörpers Theil nehmen.

### Art. 125

Jedem Professor und Lehrer der Rechte steht es frei, zu dem zur Collation der Facultät gehörenden Beneficium einen Candidaten vorzuschlagen, und zwar auf einen solchen, der darum schriftlich nicht competirt hat, von dem er jedoch weiß, daß derselbe die Präsentationsakte annehmen werde.

### Art. 126

Bei der Präsentation wird das juridische Professoren und Lehrer- Collegium nicht allein auf die eigentlichen kanonischen Fähigkeiten des Geistlichen, sondern auch darauf Rücksicht nehmen, daß vor Allem den sich in wirklichen Diensten stehenden, oder bereits emeritirten Universitäts- Professoren, dann den graduirten Doctoren irgend einer Facultät der Vorzug zu geben sei. Endlich sind die wegen ihrer gründlicheren wissenschaftlichen Ausbildung bekannten Geistlichen insbesondere zu berücksichtigen.

## XI. Abschnitt

## Ueber die Ertheilung von Rechts- Gutachten.

### Art. 127

Das juridische Professoren und Lehrer- Collegium ist der natürliche Vertheidiger und Rathgeber der höheren akademischen Behörden in allen rechtlichen oder gerichtlichen Angelegenheiten. Es hat also der Dekan auf jede Aufforderung des akademischen Senats

oder

danie Senatu akademickiego lub *Rectoris Magnifici* o opinię w sprawie przełożonej jakiejbądź Dziekan Wydziału prawa zwoła posiedzenie Zgromadzenia takowego, na którem referent wyznaczonym będzie do ścisłego badania przedmiotu i do dania opinii. Następnie zaś Zgromadzenie albo poprzestawszy na tej relacyi od razu do obrady i do dania opinii wspólnej przystąpi, albo też dopiero w razach wątpliwych, po wyznaczeniu i wysłuchaniu drugiego Korreferenta.

Art. 128

W razie sądowego sporu Uniwersytetu z kimkolwiekbądź, żaden z członków Wydziału prawa gdyby był adwokatem, nie tylko przeciw Uniwersytetowi sprawy prowadzić nie będzie ale owszem z adwokatem Uniwersytetu połączy się do konferencyi lub wspólnej obrony według życzenia władz akademickich.

Art. 129

Podobnie jak w powyższym Art. 127 powiedziano, służyć będzie swą opinią prawniczą Zgromadzenie Professorów i Nauczycieli prawa Rządowi, gdyby która z władz krajowych opinii takowej jego zażądała.

## Tytuł XII

## O odmianach i poprawach niniejszego Statutu

Art. 130

Od przepisów niniejszego Statutu, ani Wydział prawa, ani żaden z jego członków odstąpić pod żadnym pozorem nie może.

§ Gdyby zaś uznana została potrzeba odmiany lub poprawy którego przepisu, Tedy rzecz ta przygotowana

oder des Rector Magnificus wegen Abgabe eines Gutachtens das Professoren und Lehrer-Collegium zu versammeln, und zwar zum Behufe der Ernennung eines Berichterstatters, welcher die vorliegende Frage gründlich zu erwägen und seine Ansicht mitzutheilen hat. Die Versammlung tritt dann entweder sogleich zur Berathung und zur Abfassung des gemeinschaftlichen Rechts-Gutachtens, wenn sie nämlich in dem vorgebrachten Berichte genügende Aufklärung gefunden hat, oder in zweifelhaften Fällen erst nach Vernehmung des Berichtes eines zweiten nöthigenfalls designirten Mit-Referenten.

## Art. 128

Kein Advocat der zugleich Mitglied des Professoren oder Lehrer-Collegiums ist, darf in einem gerichtlichen Streite als Vertheidiger irgend einer Gegenpartei der Universität auftreten; hingegen ist er vielmehr verpflichtet, auf Verlangen der akademischen Behörden dem Vertheidiger der Universität als Beirath und Beistand behülflich zu sein.

## Art. 129

Auf Aufforderung jeder Staatsbehörde hat das Professoren und Lehrer-Collegium ebenfalls sein Gutachten auf die im Art. 127 erwähnte Art abzugeben.

# XII Abschnitt

## Von den Veränderungen und Verbesserungen dieser Geschäftsordnung.

## Art. 130

Eine Abweichung von den Bestimmungen dieser Geschäftsordnung ist weder der juridischen Fakultät, noch ihren einzelnen Mitgliedern gestattet. Ergibt sich die Nothwendigkeit einer Veränderung oder Verbesserung irgend einer Bestimmung dieser Geschäftsordnung, so hat der Dekan diese Angelegenheit nach ihrer gründlichen Erwägung

im

gotowana należycie w obradzie Grona Profesorow wniesiona będzie przez Dziekana na obradę Zgromadzenia ogólnego członków Uczących Wydziału, według § 18 Ustawy organicznej władz Akademickich przy końcu roku szkolnego odbywać się mającą.

§ Na posiedzeniu tem przedmiot przy zgodzie, prostej większości pod rozwagę będzie wziętym tak aby każdy członek tego Zgromadzenia mógł swe uwagi uczynić i do protokołu podać a z takiemi dopiero wnioskami i uwagami całego Zgromadzenia, Grono z opinią swoją projekt zmiany Statutu będzie mogło pod zatwierdzenie Ministerstwa Oświecenia przedstawić.

## Art. 131

Na posiedzeniu Zgromadzenia tego ogólnego wszyscy onegoż Członkowie obecnymi, ile możności być mają.~

im Professoren-Collegio der laut dem § 18 des Gesetzes über die Organisirung der akademischen Behörden mit Ende jedes Schuljahres abzuhaltenden Versammlung sämmtlicher Dozenten vorzulegen.

Auf dieser Versammlung wird der Gegenstand mit Einwilligung der einfachen Mehrheit in der Art in Erwägung gezogen, daß alle Mitglieder ihre Bemerkungen zu Protokoll diktiren; diese Bemerkungen und Anträge aber von dem Professoren-Collegio begutachtet und samt seinem Vorschlage zur Abänderung dieser Geschäftsordnung dem Unterrichts-Ministerium zur Bestätigung eingesendet werden sollen.

Art. 131

Dieser Versammlung wo möglich beizuwohnen, sind alle ihre Mitglieder strenge verpflichtet.